

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

Szabó Norbert

2012

Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Rendészettudományi Kar
Közbiztonsági Tanszék

Szabó Norbert
Közrendvédelmi szak

KÖZBIZTONSÁGI HÁLÓ

Konzulens neve
Dr. Tihanyi Miklós r. őrnagy

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. A közbiztonság, a bűnmegelőzés, és az objektív és szubjektív közbiztonság értelmezése	4
3. A népesség alakulása és megoszlása Magyarországon	8
3.1 Magyarország népessége:	8
3.2. Népsűrűség aránya Magyarországon.....	9
3.3. Nemek aránya Magyarországon	9
3.4. Magyarország népességének vallási és nemzetiségi alakulása.....	10
3.5. Szegénység alakulása Magyarországon.....	10
4. A közbiztonsági helyzet és bűnözés alakulása Magyarországon 2009 előtt.	12
4.1. Az ismertté vált bűncselekmények számának alakulása	12
4.2. Bűnözési fertőzöttség	13
4.3. Az ismertté vált bűncselekmények struktúrájának változása hazánkban 2000-2008 között	14
4.3.1. Személy elleni bűncselekmények.....	15
4.3.2. Közrend elleni bűncselekmények.....	16
4.3.3. A vagyon elleni bűncselekmények	16
4.3.4. Erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények	18
4.3.5. Közterületen elkövetett bűncselekmények	19
5. A Közbiztonsági Háló nevű akció-sorozat létrejöttének okai és kényege.....	21
5.1. A közbiztonsági Háló és egyéb közbiztonságot javító intézkedések elrendelésének okai	21
5.1.1. Magyarországon 2008-2009 évben a lakosságot is megrendítő súlyos emberiség elleni bűncselekmények.....	24
5.2. A Közbiztonsági Háló lényege	25
5.3. Egyéb közbiztonság javítására irányuló intézkedések.....	28
6. A települések besorolásának változása, és a rendőrség részéről az akciószorozatra fordított erő-eszköz, valamint a többletkiadások alakulása az akciószorozat ideje alatt.	29
6.1 A települések besorolásának változása, és a rendőrség részéről az akciószorozatra fordított erő-eszköz alakulása.	29
6.2. A Közbiztonsági Hálóra fordított többletkiadások.	29

7. A közbiztonsági helyzet és bűnözés alakulása a „Közbiztonsági Háló” elnevezésű akció-sorozat ideje alatt.....	31
7.1 Az ismerté vált bűncselekmények számának alakulása	31
7.2. Bűnözési fertőzöttség	32
7.3. Az ismerté vált bűncselekmények struktúrájának változása, a Közbiztonsági Háló akció-sorozat ideje alatt	35
7.3.1. Személy elleni bűncselekmények.....	38
7.3.2. A vagyon elleni bűncselekmények	40
7.3.2.1 Lopás bűncselekmények alakulása.....	41
7.3.2.2. Betöréses lopás bűncselekmények alakulása.....	42
7.3.2.3. Rablás bűncselekmények alakulása.....	43
7.3.2.4. Rongálások alakulása	44
7.3.3. Közrend elleni bűncselekmények alakulás.....	45
7.3.4. Közterületen elkövetett bűncselekmények	46
8. A Közbiztonsági háló értékelése és következtetések levonása, megállapítások.	47
8.1. Közbiztonsági Háló értékelése.	47
8.2. A következtetések levonása, megállapítások.....	48
Felhasznált irodalom	52
<i>Melléklet</i>	

1. Bevezetés

A dolgozatomban a Magyarországon 2009 évben az Országos Rendőr-főkapitányság szervezésében országosan elrendelt, úgynevezett Közbiztonsági Háló akció-sorozat okairól, következményéről, eredményéről szeretnék tájékoztatást adni. A dolgozatomba szeretném beleszőni az 1996-tól a rendőrség berkein belül szerzett tapasztalataimat is, hogy mi, mint rendőrök, hogyan éltük meg és éljük meg ezt az akció-sorozatot.

A megnevezés az elmúlt években többször változott, de a lényege és a fontossága ugyan az maradt az, hogy a közterületen elkövetett jogsértések megelőzésével, visszaszorításával a lakosság szubjektív biztonság érzetét növeljék, és a lakosság létbizonytalanságát csökkentsék.

Az akció-sorozat Magyarországra gyakorolt hosszú távú hatását szeretném megvizsgálni, hogy a rendőrség és más társszervek által befektetett erő, eszköz és az állam részéről kapott hatalmas anyagi támogatás, meghozta e, a várt eredményt a veszélyeztetettnek minősülő országrészekben, vagy igazából a megjelenő problémák orvoslására, más eszközöket és módszereket kellett volna bevetni.

Ezen kérdésekre remélem, hogy a tudományos munkám végén választ tudok adni annak ellenére, hogy a hathatósági mutató tényleges megállapítása hatalmas feladat lenne, mert ezt mutatót, az ENYÜBS statisztikai adatok vizsgálatával nem lehet teljesen felmérni. Ha valódi hathatósági mutatót szeretnénk, akkor szükség lenne a Magyarországon lakó állampolgárok szubjektív biztonságérzetének, és a rendőrséggel való megelégedettségük mérésére is.

Az új kormány és az új ORFK vezetés intézkedései bevezették, hogy az utolsó sokadikként átnevezett, de rendszerében ugyan az maradt, úgynevezett „Közbiztonsági Háló” programban a lakosság biztonságérzetét és a rendőrséggel való megelégedettségük hathatósági mutatóját mérni kell. A feladat meghatározásra került, a megyei rendőr-főkapitányságok felé, melynek alapján a lakosság által kitöltött kérdőívek, valamint a statisztikai adatok egybeolvasztásával lehet majd valós és minden kérdésre választ adó megnyugtató eredményt kapni.

A fentiek alapján remélem, hogy a tudományos munkám végén, egy megfelelő tájékoztatást tudok majd adni a „Közbiztonsági Háló” nevű, és többször változtatott elnevezésű, de lényegében ugyanaz maradt akció-sorozatok hatásosságáról, mindenre kiterjedő részletességgel.

2. A közbiztonság, a bűnmegelőzés, és az objektív és szubjektív közbiztonság értelmezése

Egy közösség viszonyulása a bűnös magatartáshoz és annak tanúsítóihoz, elsősorban magának a közösség értékítéletétől, a társadalmi együttélés fejlettségétől, kultúrájának színvonalától függ.¹

Egy modern állam közbiztonsági politikája rendkívül összetett. A közbiztonsági helyzetét, jellemzőit a lakosság alapvetően azonosítja a bűnözés alakulásával. A kriminalisták szerint a közbiztonság a legtágabb értelemben, a társadalomban egy háborításmentes, zavartalan létet foglal magába. E háborításmentes biztosítására nem csak a rendőrség hivatott, hanem egyéb állami, társadalmi szervezetek, továbbá a törvénytisztelő állampolgárok széles tömege is.²

A bűnmegelőzés definícióját sokan sokféleképpen határozták meg. Ennek oka, hogy a közbiztonság fogalma sem tisztázott igazán. Ez azt jelenti, hogy a közbiztonság fogalmának meghatározása nélkül a bűnmegelőzés fogalma sem tisztázható.

A közbiztonság nem más, mint amit a szó jelent: a „köz” biztonsága, vagyis az állampolgárok mindenkor közbiztonság-érzete, amely általában szubjektív, ugyanakkor ezt a szubjektivitást jellemzően a különböző – a közbiztonságérzetet befolyásoló – objektív események és állapotok határozzák meg.

Az objektív és szubjektív biztóságot meghatározó tényezők

A közbiztonság-érzetet befolyásoló tényezőket négy csoportba lehet sorolni

1. A bűnügyi és közlekedési tényezők
2. Közterületek rendjével kapcsolatos tényezők
3. A humán kapcsolatokkal és a humán- kommunikációval kapcsolatos tényezők
4. Az igazságszolgáltatással kapcsolatos tényezők³

¹ Dr. Tóth Sándor- Dénes József- Dr. Búzás Gábor- Dr. Kovács Sándor- Dr. Nagy György Közrendvédelmi Alapismeretek. Rejtjel Kiadó. Bp. 2004. 11. p.

² Dr. Tóth Sándor- Dénes József- Dr. Búzás Gábor- Dr. Kovács Sándor- Dr. Nagy György Közrendvédelmi Alapismeretek. Rejtjel Kiadó. Bp. 2004. 11. p.

³ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

1.1. A bűnügyi és közlekedési tényezők alatt a szűkebb és tágabb lakóhelyén történt – lakosság közeli – bűncselekményszám alakulása, valamint a bűncselekmények minősége, valamint a lakosság közvetlen lakóhelyén, valamint az egyén által a legtöbbet használt útvonalak közlekedési állapota határozza meg.

A tapasztalatok szerint a lakosság „közbiztonsági hangulatát” a legjobban az emberölés, a betöréses lopás, a jármű önkényes elvétele, a gépkocsi feltörés, vagyis az egyént és az egyén tulajdonát fenyegető cselekmények befolyásolják.

A bűncselekmények minősége és száma alapvetően befolyásolja a közbiztonság érzetét. Minél több a lakosság-közeleli bűncselekmény történik, annál rosszabb a közérzet. Tehát ha egy területen egyre gyakoribb mondjuk az erőszakos bűncselekmények és ez főként a közterületen történik, akkor az azon területen élők nem érzik biztonságban magukat, még akkor, sem ha nem velük történik.

Érdekes módon a közbiztonság-érzetet befolyásoló tényező a közlekedési helyzet is, illetve a közlekedési morál alakulása, a balesetek számának alakulása, a parkolás rendje is. Ahol kevesebb a bűncselekmények száma ott a közlekedési és a parkolási problémák határozzák meg elsősorban az egyén közbiztonságát. ⁴

2.2 A közterületek rendjével kapcsolatos tényezők körébe az egyének közvetlen lakóhelyén és a munkahelye körüli a közvilágítás állapota, és a közvetlen környezetben tapasztalt köztisztasági helyzet is bele tartozik.

A közvilágítás állapota a lakosság szempontjából igen fontos összetevője a közbiztonságnak. Tapasztalatok és kimutatások alapján megállapítható, hogy ahol nincs megfelelő közvilágítás, ott az egyének sokkal jobban érzik, hogy nagyobb veszélynek van kitéve a testi épségük, és a közterületen elhelyezett értéktárgyaik. A környezet tisztasága is egyre jobban előtérbe kerül napjainkban, például ahol a közterületek ápolatlanok, szeméttel teli, és a falakat falfirkák ékesítik, ott a lakosságból ez egy közrend hiányos állapotot vált ki. ⁵

⁴ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

⁵ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

3.3 A humán kapcsolatokkal és a humán-kommunikációval kapcsolatos tényezők közé, az egyén és a rendőrök egymáshoz való viszonya, a rendőri jelenlét a közterületen, a rendőri reagálóképesség minősége, és a különböző bűncselekményekkel kapcsolatos rendőrségi és sajtó kommunikáció milyensége tartozik ide.

Bármilyen jó is lehet a közbiztonság egy területen, ha a lakosság és a rendőrség, illetve az egyén és az egyes rendőrök között az ügyintézés hosszadalmassága és a lélektelensége, a modorbéli problémák, az empátia hiánya miatt bizalmi problémák vetődnek fel. Ebben az esetben a rendőr, a rendőrség elveszíti a legnagyobb szövetségesét, a lakosságot. Sajnos ilyenkor ez visszahat, mert lehet bármennyire kevesebb a bűncselekmények száma, az átlagosnál jobb közterületi viszony, az állampolgár mégsem érzi magát biztonságban.

A szubjektív biztonságérzet szempontjából, fontos a rendőri jelenlét és a reagálóképesség minősége is, mert a rendőri jelenlét biztonságot sugall, kommunikál, de csak akkor, ha a rendőr rendőrnek látszik, és úgy is viselkedik. A rendőrségi reagálóképesség minősége, szintén befolyásolja a lakosság véleményét a rendőrségről. Ha egy bejelentést gyors reagálás követi, és az intézkedő rendőrök megfelelő empátiával fordulnak a bejelentőhöz, akkor a bajt is könnyebben viseli el az állampolgár. A szubjektív biztonságérzet objektív összetevője a rendőrségi kommunikáció és a sajtó szerepe is. Ha más sem jelenik meg az írott és elektronikus sajtóban, mint hogy „lelőtték”, „átvágták a torkát”, „kirabolták”, „agyonütötték” és egyéb ehhez fogható hírek, akkor az egyén, akinek a lakóhelyén szinte semmi sem történik, mégis azt mondja, hogy a közbiztonság rossz. A fentiek alapján fontos tényező a szubjektív biztonságérzetnek a rendőrség pozitív kommunikáció.⁶

4.4 Az igazságszolgáltatással kapcsolatos tényezőnél, a közbiztonsági érzés függ attól is, hogy a bűncselekmény elkövetője a cselekmény súlyának megfelelő, és lehetőleg gyors büntetést kapjon, vagyis a polgár elvárja az igazságszolgáltatástól a hatékonyságot. Fontos a biztonságérzetben az úgynevezett kisebb súlyú ügyekre való reagálás is, mert a közbiztonság érzetet befolyásolja az a tényező, hogy a köztisztasági, környezetszennyezési, köznyugalmat zavaró csendháborítási szabálysértések se maradjanak szankcionálás nélkül.

⁶ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

Összességében elmondható, hogy objektíve jó a közbiztonság ott ahol a lakosságot legjobban irritáló bűncselekmények száma 100.000 lakosra levetítve nem haladja meg a 3000-3500-at.⁷ Szubjektíve azonban a lakosság közbiztonság érzete lehet ennél sokkal rosszabb is, éppen ezért, nem csak a bűncselekmények száma határozza meg, hanem sok minden egyéb – mellesleg a rendőrségtől teljesen független, de például az önkormányzattól, a lakóközösségek minőségétől, a sajtótól nagymértékben függő – tényezőktől is.

Az emberben felvetődik az a kérdés, hogy érdemes-e az objektív közbiztonsági helyzetről beszélni? Véleményem szerint akkor elfogadható a közbiztonság, ha az állampolgárok többsége elfogadhatónak ítéli meg, még akkor is, ha egyébként a lakosságot legjobban irritáló bűncselekmények száma egy adott területen statisztikailag és más területekkel összehasonlítva is jónak mondható.⁸

⁷ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

⁸ http://www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84 Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége

3. A népesség alakulása és megoszlása Magyarországon

3.1 Magyarország népessége:

A 2011-es adatok alapján megállapítható, hogy Magyarország népessége a népszámlálási információk alapján összeállított eredményei csökkenő népességet mutat. A 2011-es népszámlálásnál Magyarország népessége 9 millió 982 ezer fő volt, mely 2,1 százalékkal kevesebb, mint az előző, 2001. február 1-jei népszámlálás alkalmával.

Az ország népessége 1981 óta folyamatosan csökken. Ennek mértéke az 1980-as évtizedben volt a legerőteljesebb, az 1990-es évtizedben mérséklődött, majd 2001-2011 között ismét fokozódott.

1-es számú táblázat. A lakónépesség alakulása Magyarországon.

Év	Ezer fő
1960	9.961
1970	10.301
1980	10.709
1990	10.375
2001	10.198
2011	9.982

Forrás: KSH

A népesség csökkenésének meghatározó tényezője a természetes fogyás. Magyarországon 1981 óta évről évre kevesebben születnek, mint ahányan meghalnak. A természetes fogyás mértéke növekvő, az 1990-es évtizedben évente átlagosan 33 ezer, 2000 után több mint 35 ezer fő volt.

A 2001. évi népszámlálás óta eltelt időszakban az ország csaknem valamennyi megyéjében csökkent a lakónépesség. Kivételt képez Pest megye, ahol a lakosság nagymértékben, közel 13%-al nőtt, és Győr-Moson-Sopron megye, ahol 2,4 %-os volt a növekedés. A csökkenő lakosságú megyék közül a legkevesbé, 0,8 %-al Hajdú-Bihar, a legnagyobb mértékben, 9,0 %-ban Békés megye népessége mérséklődött.

Az elmúlt tíz évben tovább erősödött az a folyamat, hogy az ország lakónépessége Közép-Magyarországra koncentrálódik, míg 2001-ben 28,1, addig 2011-ben a lakosság 29,6 százaléka élt Budapesten és Pest megyében.

Összességében megállapítható, hogy a kistelepülések lakosságmegtartó ereje sokkal gyengébb, mint a városoké, az aprófalvakból és kisvárosokból elköltöznek a fiatalok, s munkát keresve nem feltétlenül a szomszédos nagyobb városba mennek, hiszen ott sincs álláslehetőség, hanem elvándorolnak más megyébe vagy a fővárosba. Megállapítható továbbá, hogy négy év alatt kb. 9000 fővel lettünk kevesebben, mely egy kisebb város létszámával egyenlő. A falvak és kisebb városok előregednek, az ott lakók elszegényednek, mely a bűncselekmények melegágya lesz, és ezen társadalmi problémával foglalkoznunk kell. ⁹

3.2. Népsűrűség aránya Magyarországon

2001-ben az egy km²-re számító népsűrűség az ország egészére vonatkozóan 110 fő volt, ez az említett népmozgalmi folyamatok hatására tíz év alatt 107 főre csökkent. Budapest kiemelkedő népsűrűsége nem hasonlítható össze a megyékkel. Pest megyében is jelentő mértékben, 84 fővel nagyobb a népsűrűség az országosnál, ugyanakkor Somogyban a Pest megyeinek csak alig több mint negyede, és Bács-Kiskun, Tolna, valamint Békés megyében sem éri el a 65 főt az egy km²-re jutó lakosok száma. ¹⁰

3.3. Nemek aránya Magyarországon

A 2011. évi népszámlálás előzetes adatai szerint a lakosságon belül a férfiak aránya 47,2, a nők 52,8 %. Az elmúlt évtizedben tovább erősödött a nemek arányát jellemző nőtöbbség, azaz ezer férfira jutó nők száma 2011-ben 1117 volt, 2001-hez képest 15-tel nőtt. Minden megyében tovább emelkedett az ezer férfira jutó nők száma, a legkevesbé Vas, Nógrád és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, ahol a növekedés alig észrevehető. Továbbra is Budapesten a legkedvezőtlenebb a nemek szerinti arány, itt ezer férfira 1210 nő jut, míg Fejér megyében csak 1061. ¹¹

⁹ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011.pdf>

¹⁰ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011.pdf>

¹¹ <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011.pdf>

3.4. Magyarország népességének vallási és nemzetiségi alakulása

A 2011-es népszámlálási adatok alapján megállapítható, hogy Magyarország népessége 9 millió 982 ezer fő volt. Magyarország nemzetiségi szempontból viszonylag homogénnek tekinthető, lakosainak 92,3%-a magyarnak vallotta magát, és a magyar nyelvet a lakosságnak 99%-a beszéli.

A népszámlálási adatok alapján 2011-ben a népesség 51,2 %-a, (5 millió 289 ezer fő) vallotta magát római katolikusnak. A második legjelentősebb vallási közösség a reformátusok a népesség 15,9%-a (1 millió 622 ezer fő). A népesség 6,5 %-a (659 ezer fő) egyéb vallásúnak (evangélikus, görög katolikus, egyéb keresztény, izraelita) tarja magát.

A fenti számok értékét lényegesen befolyásolja az a tény, hogy a népesség 14,5%-a (1 millió 483 ezer fő) semmilyen egyházhoz vagy felekezethez tartozónak sem vallották magukat, és igen jelentős számban fordultak elő olyanok akik megtagadták a e kérdésre a választ (10,8 %-a, 1 millió 104 ezer fő).

A nemzeti kisebbségek tekintetében az eredmény az előzőeknél eltérőbb választ adott. A megkérdezettek 92 %-a (9 millió 416 ezer fő) vallotta magát magyarnak, 1,9 %-a (196 ezer fő) cigánynak, és 0,6 %-a (62 ezer fő) németnek. A többi egyéb és nem adott választ.

¹²

3.5. Szegénység alakulása Magyarországon

A vizsgálatok alapján, Magyarországon a szegények többsége a következő csoportokból kerülnek ki:

- tartósan munkanélküliek
- részidőben foglalkoztatottak
- tartós betegségben szenvedők
- fogyatékkal élők
- nyugdíjasok
- nagycsaládosok és egyszülős családok

¹² <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011.pdf>

- romák
- hajléktalanok ¹³

Jelentős az egyszülős családok aránya. Megnőtt a tartós munkanélküliek száma. Nő a hajléktalanok száma. A családoknál megjelenő váratlan események (pl. tartós betegségek, tartós fogyasztási cikkek tönkremenetele) felborítják az egyébként is borotvaélen táncoló költségvetést, mivel nincsenek anyagi tartalékok. Sokuk napról napra él. A vizsgálatok alapján 2011-ben mintegy 2,8 millió ember tekinthető szegénynek vagy nélkülözőnek. ¹⁴

Egy 2012-es felmérés alapján megállapítható, hogy a magyar népesség jelentős hányada úgy érzi rosszul él. 2012 februárjában közzétett adatok szerint Magyarországon 2010-ben a lakosság 22 %-a súlyos nélkülözést élt meg. Ezzel Magyarország a 4. helyen áll az Európai Unió országainak anyagi szegénység rangsorában. ¹⁵

¹³ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Szeg%C3%A9nys%C3%A9g>

¹⁴ http://tagokvagyunk.blog.hu/2012/04/23/a_kozep_europai_region_belul_magyarorszagon_a_legnagyobb_a_szegenyseg

¹⁵ http://tagokvagyunk.blog.hu/2012/04/23/a_kozep_europai_region_belul_magyarorszagon_a_legnagyobb_a_szegenyseg

4. A közbiztonsági helyzet és bűnözés alakulása Magyarországon 2009 előtt.

4.1. Az ismertté vált bűncselekmények számának alakulása

A rendszerváltozást megelőző néhány évtizedben Magyarországon a bűncselekmények száma viszonylagos stabilitást mutatott, nem voltak az ismertté vált bűncselekmények szempontjából, olyan évek amelyek megrázták volna a társadalmat. A táblázat alapján az 1960-70-es években az ismertté vált bűncselekményeknek a számában stagnáló, néhány időszakban pedig csökkenő tendenciát lehet megfigyelni. Pl. 1965 (121.961), 1967 (119.872), 1969 (110.622). Ezen időszakokban a bűncselekmények száma tartósan 130.000 alatt maradt. Megfigyelhető, hogy az 1970-es évek második felétől 1975 (120.889), 1976 (129.424) 1980 (130.470) lassú emelkedés megfigyelhető. Az igazi változás a számokban való növekedés a 1980 és 1990 közötti időben megfigyelhető. Míg 1970-ben (122.289), 1980-ban (130.427) ismertté vált bűncselekményt követtek el, ez változás 7%-os emelkedést mutat. Ezzel szemben 1980-ban az ismertté vált bűncselekményeknek a száma (130.470), addig 1990-ben (341.061) ez 260%-os, míg 1990-től (341.061) 1998-ig (600.621) ismét radikális 70%-os emelkedést mutat. A táblázatból megfigyelhető, hogy 1989-től soha nem látott újabb növekvő tendenciájú bűnözési hullám indult meg, melynek során más jellegű bűncselekmények jelentek, meg mely szükségessé tette a magyar társadalom gyökeres átalakítását. ^{16 17}

2-es számú táblázat. Ismertté vált bűncselekmények számának alakulása Magyarországon (1965-2008)

1965	121.961	1976	129.424	1987	188.397	1998	600.621
1966	121.020	1977	123.623	1988	185.344	1999	505.716
1967	119.872	1978	126.907	1989	244.943	2000	450.673
1968	118.254	1979	125.267	1990	341.061	2001	465.694
1969	110.622	1980	130.470	1991	440.370	2002	420.782
1970	122.289	1981	134.919	1992	447.215	2003	413.343
1971	123.147	1982	139.795	1993	400.935	2004	418.883

¹⁶ <http://crimestat.b-m.hu/>

¹⁷ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p.

1972	116.373	1983	151.505	1994	389.451	2005	436.522
1973	119.290	1984	157.036	1995	505.036	2006	425.941
1974	111.825	1985	165.816	1996	446.050	2007	426.914
1975	120.889	1986	182.867	1997	514.404	2008	408.407

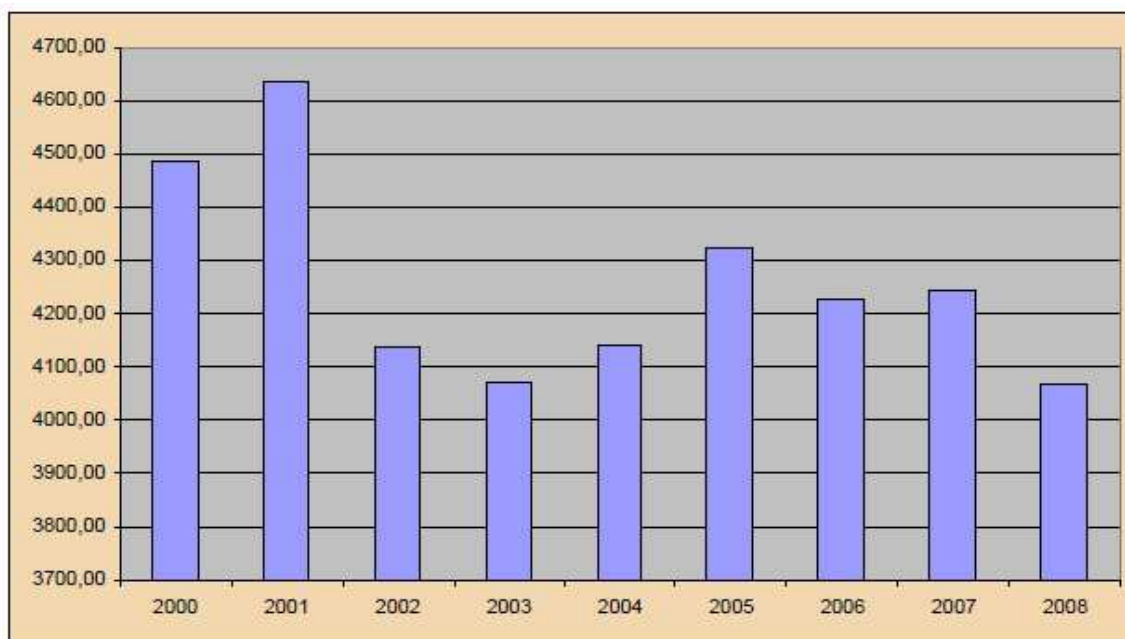
Forrás: ERÜBS

4.2. Bűnözési fertőzöttség

A bűnözési számok, megyére történő lebontásából-vizsgálatából megállapítható, hogy 100.00 főre levetítve Budapesten követték el a legtöbb bűncselekményt. Ennek okai a nagyvárosi bűnözésben keresendők. Országos átlag 2000-ben: 4487,0; 2008-ban: 4065,8; ebből Budapesten 2000-ben: 6636,5; 2008-ban 6316,5. Megállapítható, hogy Budapesten a országoshoz képest 1,5-szerese a bűnözési gyakoriság átlaga. Fertőzöttség szempontjából Somogy megye áll a 2. vagy 3. helyen, mely a turisták által látogatott Balaton déli partján történő bűncselekmények magas számának változásától függ, és ennek köszönhető. Ezt követi Csongrád megye, mely 2003-ban a 3. (4603,3), 2007-ben pedig a 2. helyen állt(4485,1).

Legkevésbé fertőzött megyénk 2008-ban Pest (3084,0), Zala 2008-ban (2813,7) és Békés megyénk 2008-ban (2650,7) volt a bűnözési gyakoriság.^{18 19}

3-as számú táblázat. 100.000 főre jutó bűncselekmények száma Magyarországon.

Forrás: ERÜBS

¹⁸ <http://crimestat.b-m.hu/>

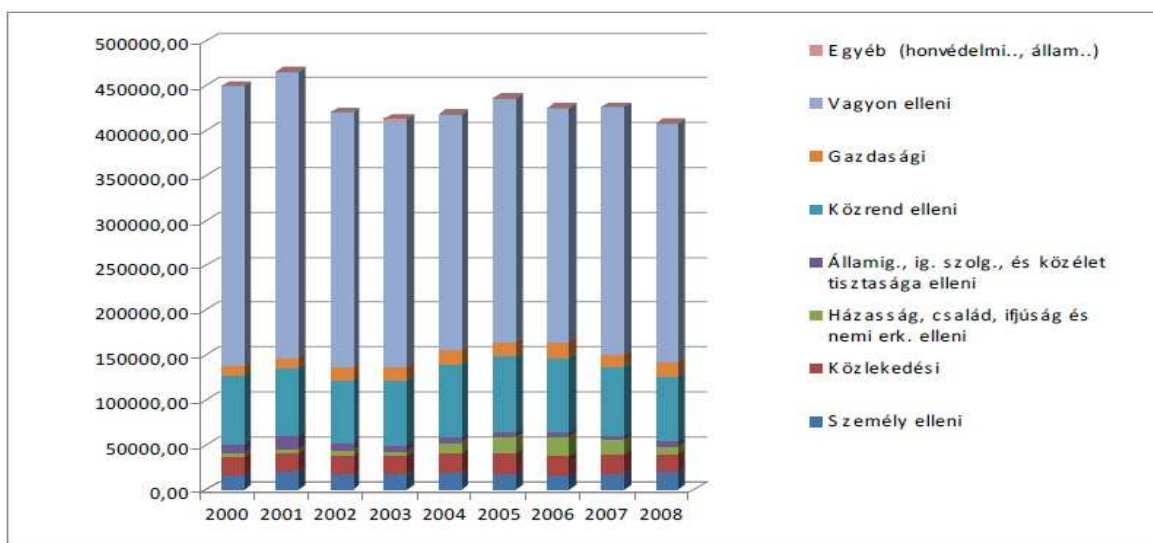
¹⁹ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p.

4.3. Az ismerté vált bűncselekmények struktúrájának változása hazánkban 2000-2008 között

A bűncselekményi struktúra változását legjobban a Büntető Törvénykönyv Különös részében található kilenc bűncselekményi főcsoport egymás közötti arányának változása mutatja meg. A fentebb sorolt változások miatt a régebbi és új Btk.-ban a kilenc főcsoporton kívül a törvényalkotó, az újonnan megjelenő társadalmi problémák orvoslása miatt, mesterségesen létrehozott további három bűncselekményi kategóriát; erőszakos és garázdajellegű, a közterületen elkövetett, illetve a szervezeten elkövetett bűncselekményekét.

Magyarország bűnügyi helyzetét az adott időszakban megvizsgálva kimondható, hogy Európa többi államaihoz hasonlóan itt is a vagyon elleni bűncselekmények domináltak, melyek a rendszerváltás után kezdtek el drasztikusan emelkedni. A statisztikai adatokból megállapítható, hogy 2008-ban az ösbűnözés 65,07 %-át a vagyonelleni bűncselekmények tették ki. Esetszámát tekintve a második legjelentősebb a közrend elleni bűncselekmények főcsoportja (2008-ban 17,76%) állnak, a harmadik helyen pedig a személy elleni bűncselekmények állnak, majd ezt követi a közlekedés elleni bűncselekmények melynek aránya viszonylagos stabilitást mutat. A maradék 5 főcsoport összességében sem éri el a 10%-ot.^{20 21}

4-es számú táblázat. A bűncselekményi főcsoportok struktúrájának változása Magyarországon 2000-2008 között (%).

Forrás: ERÜBS

²⁰ <http://crimestat.b-m.hu/>

²¹ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p

4.3.1. Személy elleni bűncselekmények

Ez a főcsoport a 2001-es és a 2008-as évben tűnik ki, ekkor 20.000 fölé emelkedett országos szinten a személy elleni bűncselekmények száma. 2002 és 2007 közötti időszakban a személy elleni bűncselekmények száma stagnált.

A személy elleni bűncselekmények közül a legnagyobb figyelmet a befejezett emberölések kapják, melynek száma az elmúlt 16 évet figyelembe véve tovább csökkent (2001; 250, 2008; 147).

Itt kell megemlítenünk, hogy az emberölés büntette igen nagy média visszhangot kap, így sokszor úgy tűnhet a közvélemény számára, hogy magas a gyilkosságok száma, azonban hazánk nem tartozik nemzetközi összehasonlításban azon nemzetek közé, ahol magas arányban fordulnak elő ilyen jellegű bűncselekmények.

A személy elleni bűncselekményekből legnagyobb számmal a testi sértések részesedtek. A testi sértések is két fő csoportra oszthatók a könnyű testi sértések és a súlyos testi sértések. A munkámból adódóan tudom és tapasztaltam, hogy a statisztikai adatokban szereplő könnyű testi sértések száma valóságban jóval magasabb, de mivel ez magánindítványra büntetendő, így sokan nem tesznek feljelentést, melynek során a statisztikai adatokban ez nem mutatkozik meg. Az ERÜBS adatokból megállapítható, hogy 1998-tól 2008-ig jelentős csökkenés volt megfigyelhető (1998; 8423, 2008; 7888).

2008-ban a statisztikai adatok alapján 7888 db súlyos testi sértés történt, mely a személy elleni bűncselekményeknek a 37,78%-át tette ki, míg a könnyű testi sértések együttesen a 61,26%-át tették ki, vagyis a személy elleni bűncselekmények 2/3 át adja.

A szándékos testi sértések száma legnagyobb gyakorisággal 2008-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg (245,7), Hajdú-Bihar (230,05) és Fejér megyében (218,63) fordultak elő.

5-ös számú táblázat. Kimutatás azon megyékről ahol 2008-ban leggyakrabban fordultak elő szándékos testi sértések.

Megyék	Szándékos testi sértések alakulása Magyarországon 2008-ban 100.000 főre levetítve
Szabolcs-Szatmár-Bereg	245,7
Hajdú-Bihar	230,05
Fejér megye	218,63

Forrás: ENYÜBS

4.3.2. Közrend elleni bűncselekmények

A közrend elleni bűncselekmények az ősbűnözésből nézve a vizsgálat időszakban nőtt, átlaga 17,68% volt. A Közrend elleni bűncselekmények körébe több bűncselekmény tartozik ide (visszaélés kábítószerrel, közokirat hamisítás, környezettel kapcsolatos bűncselekmények, állatkínzás, és garázdaság). Ezek közül csak a garázdaság bűncselekményét vizsgálva megállapítható, hogy a közrend elleni bűncselekmények átlagosan 10%-a garázdaság. 2008-ban (14,86%) a statisztikai adatokból jól megfigyelhető, hogy megyék között jelentős eltérések lehetnek, például Jász-Nagykun-Szolnok és Somogy megye között több mint 7 szerese a garázdaságok gyakorisága. A legfertőzöttebbek Jász-Nagykun-Szolnok (191,38), Szabolcs-Szatmár-Bereg (180,2), Hajdú-Bihar (159,25) voltak. A legkevésbé fertőzöttek Békés (47,79), Pest (27,95), Somogy (26,77) megyék voltak.^{22 23}

6-os számú táblázat. Kimutatás a 2008-ban Magyarországon elkövetett Garázdaságok számáról.

Megye	Garázdaságok száma 2008-ban 100.000 főre levetítve
Jász-Nagykun-Szolnok	191,38
Szabolcs-Szatmár-Bereg	180,2
Hajdú-Bihar	159,25
Borsod-Abaúj-Zemplén	155,85
Békés	47,79
Pest	27,95
Somogy	26,77

Forrás: ENYÜBS

4.3.3. A vagyon elleni bűncselekmények

A vagyon elleni bűncselekmények körében találhatóak azon bűncselekményeknek a legnagyobb hányada, melyek a lakosságot legjobban irritálják, a biztonságérzetüket pedig leginkább befolyásolják. Ezeket a szakzsargon ún. figyelt bűncselekményeknek nevezi.

²² <http://crimestat.b-m.hu/>

²³ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p

Általánosságban kijelenthető, hogy az ország minél fejlettebb piacgazdasággal rendelkezik, annál magasabb a főcsoport részesedése. A vagyon elleni bűncselekmények aránya az elmúlt 10 évben mintegy 5%-al mérséklődött, mely a 2000-2008 évek között 65,22% volt. A kriminológusok egyöntetű álláspontja szerint ez a bűncselekményi kategória fog dominálni az elkövetkező évtizedekben is.

Az országos átlaghoz képest (2008; 2644,75) csupán a hajdú-bihari (4636,98) és a fővárosi (4457,57) értékek mutatnak magas gyakorisági értékeket, viszont az ezt követő megyék már jóval kiegyenlítettebb mutatóval rendelkeznek Somogy (2871,79), Jász-Nagykun-Szolnok (2507,77), Borsód-Abaúj- Zemplén (2470,99), Heves (2410,74). A legkevesebb vagyon elleni bűncselekmények 100.000 főre levetítve Békés (1623,76), Győr-Moson-Sopron (1752,99), és Zala megyékben (1756,05) vált ismerté.

7-es számú táblázat. Kimutatás a vagyon elleni bűncselekmények alakulása 2008-ban 100.000 főre levetítve.

Megyék	Vagyon elleni bűncselekmények alakulása 2008-ban 100.000 főre levetítve
Hajdú-Bihar	4636,98
Pest	4457,57
Somogy	2871,79
Jász-Nagykun-Szolnok	2507,77
Borsod-Abaúj-Zemplén	2470,99
Heves	2410,74
Békés	1623,76
Győr-Moson-Sopron	1752,99
Zala	1756,05

Forrás: ENYÜBS

A vagyon elleni bűncselekmények mintegy felét a lopások (Btk.316§.) teszik ki (2008; 47,83). Az országos átlagtól (1265,13), jelentősen a főváros értékei (2247,43) tértek el 2008-ban. Az átlagot kevésbé haladta meg Somogy (1481,43), Heves (1347,85). A 2008-as év viszonylatában átlag alatt voltak az ország legszegényebb megyéinek értékei, így Borsod-Abaúj-Zemplén (1187,23), Nógrád (1187,23), Szabolcs-Szatmár-Bereg (960,91) és Jász-Nagykun-Szolnok (1201,65) megyék.

A lakosságszám alapján a lopások bűncselekményének legkevésbé érintett megyéi Békés (682,05), Zala (811,51), és Vas megye (824,05) volt 2008-ban.

A lopás egyik minősített esete a betöréses lopás, melynél a földrajzi térhez köthető törvényszerűségek igen jelentősek. A vagyon elleni bűncselekményekből a részesedése 2000-2007 között 22,99%-ról 14,79%-ra csökkent, míg 2008-ban egy jó 3000-es esetszám-növekedés következtében 16,18%-ra emelkedett.

A rablások száma országos szinten, 3000 környékén van, ami 2008-ban az ismerté vált vagyonelleni bűncselekményeknek 1,18%-át adta. A 2000-2008 évek között a rablások 38,63-47,81%-át a fővárosban követték el.

Az országos átlagot (2008; 31,13) több mint kétszeresen meghaladó fővárosi gyakorisági érték (Bp; 75,49) kivételével az országos középérték közelében voltak a 2. és 3. helyen lévő megyék adatai is Borsod-Abaúj-Zemplén (38,33), Fejér (36,63), ehhez képest a szélső értékek között igen jelentős különbségek fedezhetők fel, így pl. a budapesti és Zala megyei érték között 13-szoros a differencia Zala (5,83), Vas (11,07), Tolna (13,84) volt.^{24 25}

4.3.4. Erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények

Erőszakos bűnözésnek nevezzük, a büntetőjog által védet jogi tárgyak ellen irányuló erőszakos magatartásokat. E kategóriába soroljuk, az élet és testi épség elleni bűncselekmények, a személyi szabadság és emberi méltóság elleni bűncselekmények, a nemi erkölcs elleni bűncselekmények, a hivatalos személy elleni erőszakos, és egyes vagyon elleni bűncselekmények (pl.: kifosztás, zsarolás) összességét.²⁶ A garázda jelleg azt jelenti, hogy az elkövetett bűncselekmény alkalmas arra, hogy másokban félelmet és megbotránkozást keltsen.

A főcsoport esetszámainak 2/3-át a testi sértések és a garázdaságok adták. A legtöbb erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények gyakoriság alapján Szabolcs-Szatmár-Bereg (529,6), Hajdú-Bihar (487,5), Borsod-Abaúj-Zemplén (414,7), Fejér (527,565) és Jász-Nagykun-Szolnok (413,827) megyékben vált ismerté 2008-ban.

²⁴ <http://crimestat.b-m.hu/>

²⁵ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p

²⁶ Erőszakos bűnözés. Dr. Szabó Henrik r. őrnagy. Forrás: <http://bunmegelozes.uw.hu/eroszakos.pdf>

A legkevesebb ilyen jellegű bűncselekményt Békés (171,0), Pest (174,0) és Zala (213,9) megyékben követték el.²⁷

8-as számú táblázat. Kimutatás az erőszakos garázda jellegű bűncselekmények alakulása 2008-ban 100.000 főre levetítve.

Megyék	Erőszakos garázda jellegű bűncselekmények alakulása 2008-ban 100.000 főre levetítve
Szabolcs-Szatmár-Bereg	529,6
Hajdú-Bihar	487,5
Borsod-Abaúj-Zemplén	414,7
Fejér	527,565
Jász-Nagykun-Szolnok	413,827
Békés	171,0
Pest	174,0
Zala	213,9

Forrás: ENYÜBS

4.3.5. Közterületen elkövetett bűncselekmények

Az emberek szubjektív biztonságérzetére az erőszakos cselekmények mellett a közterületen elkövetett bűncselekmények is hatással vannak, melynek értékei a vizsgált időszakban jelentősen csökkentek (2000; 143.225, 2008; 120.700) . 100.000 főre számítva a legtöbb bűncselekményt közterületen 2008-ban Budapesten (2229,8), Somogy megyében (1194,4) és Fejér megyében (1183,0 követték el.

A legkevésbé volt fertőzött a főcsoport bűncselekményei által Békés (644,9), Zala (824,5) és Tolna megye (830,0). Szerintem pedig az emberek szubjektív biztonságérzetére nem is igazán a bűncselekmények gyakorolnak nagy hatást. Kiváltképpen nem a közterületi bűncselekmények hiszen ezek elenyésző hányadát képezik az összes bűncselekményeknek.

28 29

²⁷ <http://crimestat.b-m.hu/>

²⁸ <http://crimestat.b-m.hu/>

²⁹ Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen 15-29 p

**9-es számú táblázat. Kimutatás a Magyarországon 2008-ban közterületen elkövetett
bűncselekmény számáról 100.000 főre levetítve.**

Megyék	Közterületen elkövetett bűncselekmények száma 100.000 főre levetítve
Budapest	2229,8
Somogy	1194,4
Fejér	1183,0
Békés	644,9
Zala	824,5
Tolna	830,0

Forrás: ENYÜBS

5. A Közbiztonsági Háló nevű akció-sorozat létrejöttének okai és kényege.

5.1. A közbiztonsági Háló és egyéb közbiztonságot javító intézkedések elrendelésének okai

A kormányzat által 2007 őszén meghirdetett „Új rend és szabadság” program alapvető célja, hogy közreműködjön hazánk, a társadalmi rendjének és biztonságának megszilárdításában, a társadalmi igazságosság növelésére, valamint az érték és minőség megteremtésére irányuló kormányzati célkitűzések elérésében. Fontos rendeltetése továbbá, hogy az Európai Unió hágai programjában meghatározott szabadság, jog és biztonság térségének kialakításával, továbbá a tagállamok közötti egyes bel- és igazságügyi együttműködési kérdésekkel összefüggő kormányzati tevékenységet támogassa, koordinálja. Meggyőződésünk, hogy hazánk rendészeti stratégiájának megszületése – célkitűzésekkel összhangban – hozzájárul az új, szabad és biztonságos Magyarország megvalósításához.³⁰

Az igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, mint a közrendért, közbiztonságért felelős államigazgatási szerv, a kormány által 2009. április 20-án kiadott válságkezelő programban a közrend és közbiztonság erősítése érdekében – különös tekintettel a bűnügyileg fertőzött településekre – felhívást és intézkedéseket tett közzé.³¹

Bajnai Gordon, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke 2009. szeptember 07-én a Rendőrtiszti Főiskola tanévnyitóján mondott beszédében hirdette meg tíz pontból álló „Rend és Biztonság” programját. Miniszterelnök úr elmondta, hogy a kormány hallja az emberek szavát, amellyel biztonságot követelnek. Mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy megerősítsük a rendet és megszilárdítsuk az emberek biztonságérzetét.³²

³⁰ Kondorosi Ferenc A rendészeti stratégia: Magyarország közbiztonsági programja. Rendészeti Szemle 2008/1. Bp. 3. p.

³¹ Lupics László Településörök Vas megyében. Belügyi Szemle 2011/3. 67. p.

³² <http://www.origo.hu/itthon/20090907-rend-es-biztonsag-tizpontos-kozbiztonsagi-intezkedescsomagot-hirdetett-bajnai-gordon.html>

A népesség struktúrájának változásai, a társadalmi fejlődés hozta változások és a súlyos emberiség elleni /etnikai/ bűncselekmények nagyságrendekkel történő emelkedése Magyarországon is szükségessé tették a közbiztonság javítására szolgáló állami elképzelések megfogalmazását. A sajnálatos események továbbá rávilágítottak még arra is, hogy Magyarország közbiztonsága, a lakosság rendőrségbe vetett hite-bizalma, a szubjektív biztonságérzetük megingott.

Egyfajta hitetlen-bizalmatlan – anómiás – helyzetben mit tehet a végrehajtó hatalom, a közigazgatás, még közelebbről a rendőrség, hogy megfeleljen a kívánalmaknak. Jelenleg ugyanis minden fontosabb gazdasági-társadalmi folyamat kifejezetten a bizalomépítés ellen hat, nemcsak magyar, hanem nemzetközi szinten is.³³

A magyar társadalom, jelentős része úgy érezte, hogy Magyarország bűnözési helyzete rossz és a közbiztonság romlik. Sajnos ki kell mondanunk, hogy egyre többen gondolták úgy, hogy a bűnözést meghatározó eleme a „cigánybűnözés”.³⁴ Fontos szerepet játszott az is, hogy a média a tömegtájékoztatásban hétről hétre súlyos bűnesetokról tájékoztatta a lakosságot és súlyos állításokat tartalmazó nyilatkozatokat is tettek.

Magyarországon baj van a közbiztonság megítélésével. Ezt a Századvég Alapítvány és a Forsense közvélemény-kutató cég 2009 áprilisában készült felmérésből³⁵ az is megtudhatja, aki nem tapasztalja. Másfelől ott vannak a statisztikai számok, amelyek szerint soha ilyen kevés – ismertté vált – bűncselekmény nem történt, mint 2008-ban. Ugye, hogy nem a bűncselekmények határozzák meg a biztonságérzetet, melyre már a 2. fejezetben is utaltam? A lakosság átlagosan 37 százalékosra értékelte a közbiztonság helyzetét. Ebben természetesen országosan és különböző szintekre vonatkozóan eltérőek voltak az eredmények. Az országos állapotokat a legkedvezőtlenebbnek a falvakban (36%) élők gondolták, míg a legkedvezőbb értékelést a megyeszékhelyeken (42%) mérték. Régiós bontásban azonban a Nyugat- Dunántúl (43%) vonatkozásában kedvezőbb a kép.³⁶

³³ Gecse Gábor Néhány gondolat a Magyar Köztársaság rendészeti stratégiájának tervezetéről. Belügyi Szemle 2010/7-8. 71. p.

³⁴ Országos Kriminológiai Intézet 2009-es állásfoglalása. www.okri.hu

³⁵ Kedvezőtlen a közbiztonság állapotának megítélése. Századvég-Forsense, 2009. április 28. <http://www.szazadvég.hu/kutatas/archivum/kozvelemeney-kutatas-es-partreferencia-elemzes/kedvezotlen-akozbiztonsag-allapotanak-megitelese-130.html>

³⁶ Lipics László Településörök Vas megyében. Belügyi Szemle 2011/3. 67.p.

A fentiek által az emberek szubjektív biztonságérzete csökkent, és növekedett az emberek létbizonytalansága. Ezek alapján fontos volt egy olyan akció sorozat kidolgozása a kormány és az ORFK részéről, amely megállítja ezt a romló tendenciát és újra visszaadja a lakosság biztonságérzetét és csökkenti a lakosság létbizonytalanságát.

A fentebb tárgyalt közbiztonsági helyzet és bűnözés alakulását, a Magyarországon 2009 előtti részt megvizsgálva megállapítható, hogy a bűncselekmények alakulásában olyan mértékű változás nem következett be, mely indokolta volna, egy drasztikus akció sorozat bevezetését. Véleményem szerint a Közbiztonsági Háló elnevezésű akció sorozat elrendelésében nagy szerepet játszott az alább felsorolt súlyos emberiség elleni bűncselekmény sorozatok, valamint a fentebb is tárgyalt hibás és rosszul megfogalmazott média tömegtájékoztatás is, mely a lakosság biztonságérzetének csökkenését jelentette. Fontos volt a bekövetkezett egyre súlyosbodó emberiség elleni, főként etnikai indíttatású bűncselekmények megelőzése és felderítése, mely valós fenyegetést jelentett Magyarország köz- és nemzetbiztonságára is. A Kormánynak és az ORFK vezetésének lépni kellett az újonnan kialakult társadalmi probléma kezelésére, ezért elindították a „KÖZBIZTONSÁGI HÁLÓ” elnevezésű akció-sorozatot.

Az itt megfogalmazott vélemény a saját véleményem, ezt azzal indokolnám, hogy 1996 óta vagyok a rendőrség kötelékében, melynek során nagyon sok mindent „megértem”. A súlyos etnikai indíttatású bűncselekmények elkövetésekor tapasztaltam a kollégáimmal együtt, hogy Magyarország közbiztonságában valami megváltozott, hiányzott a viszonylagos nyugalom a munkánkból, mely a 2009-es év előtti időszakot jellemezte.

Így az akció-sorozat elrendelésétől egy új fejezet indult meg Magyarország és a rendőrség történelmében, mely még most is tart, de hogy ez valóban megfelelően kezelte, kezeli e, a kialakult társadalmi problémát, arra remélem a dolgozatom végére megfelelő választ tudok majd adni.

5.1.1. Magyarországon 2008-2009 évben a lakosságot is megrendítő súlyos emberiség elleni bűncselekmények.

- 2008. július 21-én a Pest megyei Galgagyörkön nem sokkal éjfél után rálöttek három romák lakta családi házra. Több lövedék az ablakon keresztül az épület belsejében a falba fúródott, de személyi sérülés nem történt.
- 2008. augusztus 08-án Szabolcs Szatmár-Bereg megyei Piricsén Molotov koktélok dobtak két, romák által lakott házra és lábon lőttek egy középkorú nőt, amikor kilépett az utcára.
- 2008. augusztus 19-én Székesfehérváron késő este garázda fiatalok kövekkel dobáltak meg egy többségében romák lakta lakóház ablakait, s életveszélyesen megsebesítettek egy 12 éves roma kislányt.
- 2008. november 03-án Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Nagycsécson ismeretlen tettesek Molotov koktélt dobtak és rálöttek két, egymással szemben lévő családi házra. A támadásban egy 43 éves roma férfi és egy 40 éves roma nő vesztette életét.
- 2008. november 18-án Pécsen éjjel kézigránátot dobtak be egy roma családi ház ablakán. A szülők meghaltak, három kisgyerekük közül kettőt a mentők sokkos állapotban szállítottak kórházba. (2009. februárjában elfogtak egy, a támadással gyanúsítható testvérpárt, akiknek indítéka nem a rasszizmus, hanem személyes okok voltak.)
- 2008. december 15-én a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Alsózsolca romatelepén egy 19 éves fiatalember fát vágott az udvaron, amikor kétszer rálöttek. A férfi életveszélyesen megsérült, élettársát csak súrolta a lövedék.
- 2009. február 22-én Tatárszentgyörgyön éjjel – feltehetően Molotov-koktéltól – tűz ütött ki egy roma családi házban. A tűzből menekülő apát és 5 éves kisfiát lelőtték, hatéves kislánya súlyos sérüléseket szenvedett.
- 2009. április 22-én Tiszalökön este lelőttek egy házból kilépő középkorú roma férfit, aki a helyszínen életét vesztette. A rendőrség tízmillió forint nyomravezetői díjat ajánlott fel.
- 2009. május 27-én Jász-Nagykun-Szolnok megyei Abádszalókon kora hajnalban megvagdosta egy ház roma lakóit egy besurranó támadó, akit a többi lakó elfogott. A súlyosan megsebesített lakókat, és az elfogás közben megsérült támadót kórházba szállították.³⁷

³⁷ http://nol.hu/belfold/romak_elleni_tamadasok_magyarorszagon_2008-2009-ben

5.2. A Közbiztonsági Háló lényege

2008-2009-ben a roma lakosságot ért súlyos támadások megelőzése, megakadályozása, az elkövetők elfogása, valamint Magyarország köz- és nemzetbiztonságának újbóli helyreállítása érdekében, az ORFK 2009. év közepétől egy fokozott rendőri intézkedési akció tervet adott ki. A terv 2010. március elejéig tartott, mely terv végrehajtása és eredményessége a közvélemény részéről egy jó megítélést kapott. A fentebb felsorolt indokok miatt fontos volt a terv továbbfolytatása, ezért a tervet átdolgozták és 2010 áprilisától az ORFK újból elrendelte a „Közbiztonsági Háló” folytatását, de ezt már úgynevezett Guruló jellegű közbiztonsági jellegű akció terv volt, melynek a lényege a látható és megszólítható rendőrség. Ezt követően a guruló jellegű akcióból 2011. augusztusától, a Lakosság Szubjektív Biztonságérzetét leginkább javító, prevenciót előtérbe helyező veszélyeztetett térségek, települések biztonsági helyzetének javítására irányuló, intézkedési tervé /később: LSZB/ alakult át, ami még a mai napig is tart.

Az intézkedési tervek alapján a rendőrkapitányságok vezetőinek, egy komplex bűnügyi közbiztonsági elemző-értékelő munkát kellett végrehajtania az illetékeségi területén lévő települések vonatkozásában, melybe be kellett vonnia a települések polgármestereit, a cigány kisebbségi önkormányzat vezetőit, a kistérségi társulások vezetőit, és a polgárőrség vezetőit is. A felmérések és egyeztetések alapján minden kapitányság 3 csoportba sorolta be az illetékeségi területén lévő településeit.

A három csoport a következők voltak. A közbiztonságilag és bűnügyileg legfertőzöttebb területeket, kiemelten veszélyeztetett települések közé sorolták, ahol a rendőrségnek a nap 24 órájában közterületi járőrszolgálatot kellett ellátni. Azok a települések, amelyek közbiztonságilag és bűnügyileg ezt nem igényelték, de a felmérések alapján szükség volt a fokozott rendőri jelenlétre, veszélyeztetett települések sorába lettek besorolva. Ezeken a településeken heti három alkalommal kellett fokozott ellenőrzéseket végrehajtani, minimum négy órában. Azok a települések, amelyek közbiztonságilag és bűnügyileg jó megítélést kaptak, azok normál besorolású települések közé lettek besorolva, melyeken heti egy alkalommal kellett, fokozott ellenőrzést végezni.

A fenti besorolások, hogy milyen szempontok alapján történtek, arra a saját kapitányságomat tudom példaként hozni. Valószínű, hogy a többi kapitányságok is ennek mentén sorolta be a településeit.

A feladat-meghatározást követően a Nagyatádi Rendőrkapitányság Vezetője, egy komplex elemző-értékelő munkát végzett, melynek során mindenre kiterjedő vizsgálat alá vetette, az illetékességi területén lévő 36 települést. Ennek vizsgálatába bevonta a települések polgármestereit, a helyi kisebbségi önkormányzatok vezetőit, a polgárőrség vezetőit, valamint a kapitányság, közlekedési, közrendvédelmi és bűnügyi osztályvezetőit is, akiknek a véleménye meghatározó volt a döntésekben. A települések vizsgálatánál külön kitértek a települések bűnügyi helyzetére is, melynek során több évre visszamenőleg vizsgálták a bűncselekmények számának alakulását, a bűncselekmények jellegét, és összetételét. Ezt követően a 36 település általános közbiztonsági helyzetét vizsgálták meg. Vizsgálat alá vetették még a települések létszámhelyzetét, ezen belül a lakosság összetételét, a kisebbségi és nem kisebbségi lakosok arányát, az iskolázottsági, demográfiai helyzetet, a nyugdíjasok és a foglalkoztatottság arányát, számát, és a települések szociális helyzetét is.

A döntésekbe beleszámított, még a korábbi lakossági fórumokon elhangzott lakossági jelzések, igények is, melyek nagymértékben befolyásolták a végső döntést. Sajnálatos módon elmondható a térségünkre, hogy a településeink lakossága öregszik, egyre nagyobb az idős személyek aránya, mert a fiatalok a nagyobb városokba vagy külföldre távoznak. Meg kell még említenünk, hogy a térségünk az ország 2-3. legszegényebb térsége közé tartozik.

Ezen komplex vizsgálatok után, olyan településünk, amely kiemelten veszélyeztetett lett volna nem volt. A 36 településből öt település lett kiválasztva, melyek veszélyeztetett települések lettek. Az öt település Szabás, Segesd, Ötvöskónyi, Iharos és Iharosberény lett, a többi normál besorolású minősítést kapott.

Iharos, Iharosberénynél indoklásként elhangzott, hogy a településeken magas a büntettet előélettű személyek száma, valamint a bűncselekmények száma is. A településeken már a gettósodás jelei mutatkoztak, mely a lakosság szubjektív biztonságérzetét rontotta.

Szabás községnél, olyan kisebb közösségek alakultak ki, akik bűncselekmények elkövetéséből tartották fent magukat, mely által a lakosság szubjektív biztonságérzete nagymértékben romlott. Ezen tényt a lakossági fórumokon is jelezték, valamint a médiához is fordultak elkeseredettségükben.

Segesd községnél 1000 külbirtok található, amelyen 500 felépítmény van. Ezen tény vonzotta a bűncselekményt elkövető személyeket, és ez által nagyon magas volt az ilyen jellegű betöréses lopások száma, mely indokolta a település veszélyeztetett besorolását.

Ötvöskónyi településnél a lakosság összetételének vizsgálatánál megállapítást nyert, hogy a kisebbségeknek, és a nyugdíjas, egyedül élő lakosságnak a száma nagyon magas. A közbiztonsági helyzet vizsgálatánál megállapítást nyert továbbá, hogy főként segélyosztáskor megnőtt a közterületen elkövetett erőszakos garázda jellegű bűncselekmények száma, mely a lakosság szubjektív biztonságérzetét csökkentette, valamint ennek okaként a polgármester is külön igényelte a település veszélyeztetett minősítésű besorolását.

Ideiglenes jelleggel is kerületek települések veszélyeztetett besorolásúvá. Példaként Somogyudvarhely és Berzence települések, ahol a polgármesterek és a lakossági igényelte a fokozott rendőri jelenlétet, mert a fenyőfa szezon idején, jelentősen megemelkedett a fenyőfalopások száma.

A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság elemző-értékelő osztályának kimutatása alapján megállapítható volt, hogy a vagyon elleni bűncselekmények száma, ezen belül is a lopások, betöréses lopások száma 30-45%-al, a garázdaságok és testi sértések 37-60 %-al csökkentek a településeken, kivéve Iharos községben ahol stagnálást mutatott.

Megfigyelhető volt, hogy azokon a településeken, amelyek veszélyeztetett besorolású települések, ha a statisztikai számok jelentősen javultak, és ez által kikerültek a veszélyeztetett kategóriából, rövid időn belül (fél év) muszáj volt a veszélyeztetett besorolásába visszarakni, mert a bűncselekmények száma ismét megugrott a településeken, mely indokolta az újabb fokozott rendőri jelenlétet. Ilyen volt Ötvöskónyi és Segesd település.

A normál besorolású településeken a bűncselekmények száma nem nőtt oly mértékben mely indokoltta tette volna a veszélyeztetett települések közé sorolását.

Meg kell említenem azt a tényt, hogy sajnálatos módon a többi településeken heti egy alkalommal tartunk fokozott ellenőrzést /rendőri jelenlétet/, de azért fórumokon elhangzik, hogy igényelné a lakosság a nagyobb rendőri jelenlétet, vagy egy állandó körzeti megbízottat, de a jelenlegi létszámhelyzetünkkel ezt már megoldani nem lehetséges.

Az akcióorozatnak fő célja volt az úgynevezett „látható és a lakosság által bármikor bármilyen problémával megszólítható rendőrség” létrehozása, melynek célkitűzése volt, hogy a társadalom által megfogalmazott, növekvő elvárásokhoz igazodóan biztosítsa a folyamatos közterületi jelenlétet annak érdekében, hogy megelőzéssel, az állampolgári bejelentésekre történő gyors és hatékony reagálással, a jogsértések gyors felderítésével és a közösségi rendfenntartás eszközeivel javítsa Magyarország közbiztonságát, és növelje a lakosság biztonságérzetét.

5.3. Egyéb közbiztonság javítására irányuló intézkedések.

A még hatásosabb eredmény elérése érdekében, az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, mint közrendért, közbiztonságért felelős államigazgatási szerv a kormány által 2009. április 20-án kiadott válságkezelő program IV.4.2. pontjára hivatkozással szeptemberben felhívást tett közzé, amely szerint a közrend és közbiztonság erősítése érdekében – különös tekintettel a bűnügyileg leginkább fertőzött településekre – helyi önkormányzatok pályázhatnak támogatásra, abban az esetben, ha e cél javára településőröket hajlandók alkalmazni.³⁸

Azon településeken, amelyek vállalták a településőrök foglalkoztatását, a településőröknek 2009. október 01-től volt lehetőségük a községeikben szolgálatot teljesíteni. Ők voltak akik ismerték a települések sajátosságait, lakosságát, összetételét, és azok, akik felé a lakosság nagyobb bizalommal fordult, mint a rendőrség felé. A dolgozatom végén megmagyarázom majd ezen kijelentésem fontosságát. Maga az elképzelés a megszűnésig véleményem szerint tökéletesen működött. A településőröket, a rendőri szervek, az ORFK által kiadott oktatási terv alapján oktatták, akik ezt követően teljes erővel belevetették magukat településük közbiztonságának, és a lakosságuk szubjektív biztonságérzetének javításába. Természetesen itt is volt kivétel, aki alkalmatlan volt a feladatra, de ezeknek a száma nagyon elenyésző volt. Maga az elképzelés véleményem szerint nagyon jó kormányzati ötlet volt, mely folytatása jelentős eredményekhez segíthette volna a rendőrséget.

³⁸ Lipics László Településőrök Vas megyében. Belügyi Szemle, 2011/3. 67. p.

6. A települések besorolásának változása, és a rendőrség részéről az akciósorozatra fordított erő-eszköz, valamint a többletkiadások alakulása az akciósorozat ideje alatt.

6.1 A települések besorolásának változása, és a rendőrség részéről az akciósorozatra fordított erő-eszköz alakulása.

A fejezetcímbe megjelölt adatok kizárólag az ORFK Közrendvédelmi Főosztályán – mint országos szakirányító szervnél – elérhetőek, azokat máshonnan beszerezni nem lehet. Az adatok beszerzése iránt a szolgálati út betartásával az ORFK Rendészeti Főigazgatójához fordultam. Főigazgató úr a Közrendvédelmi Főosztály vezetőjének véleményét kérte az adatok tudományos célú felhasználásával kapcsolatban. Főosztályvezető úr úgy foglalt állást, hogy az adatok nagy nyilvánosságra hozatalát nem javasolja, így tudományos munkámban ezen adatokat felhasználni nem áll módomban.

6.2. A Közbiztonsági Hálóra fordított többletkiadások.

Ezen adatok, a nagy nyilvánosság számára elérhetőek, így ezen adatokat más is megismerheti.

„A Kormány 2009. március 4-ei ülésén – a 2009. február 5-ei kormánydöntés alapján – határozott arról, hogy a Rendőrség részére 2009. évi túlórák, túlszolgálatok finanszírozására 2,0 milliárd forint kerül átcsoportosításra, a költségvetés általános tartaléka terhére.

A Kormánykabinet 2009. február 25-ei döntése értelmében, a Rendőrség részére, a „Közbiztonsági háló” programban foglalt feladatok és intézkedések végrehajtására, további 12,0 milliárd forint kerül biztosításra (8,0 milliárd forint hazai költségvetési támogatás, 4,0 milliárd forint európai uniós fejlesztési támogatás).

A fentiekben leírtakkal összefüggésben, a 2009. évi központi költségvetés általános tartalékának előirányzatából történő felhasználásról szóló 1026/2009. (III. 12.) Korm. határozatban a Rendőrség részére 6 000,0 millió forint többlettámogatás került jóváhagyásra (2,0 milliárd forint túlóra, túlszolgálat fedezetére, 4,0 milliárd forint a „Közbiztonsági háló” program feladataira). Fontos azonban megemlíteni, hogy az 1033/2009. Korm. határozat a Rendőrség költségvetése terhére 1,1 milliárd forint zárolását rendelte el, csökkentve ezzel a felhasználható keret nagyságát.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumtól kapott információ alapján, a „Közbiztonsági háló” programmal összefüggésben, a Rendőrség részére még nem biztosított 8,0 milliárd forintból 4,0 milliárd forint 2009. július hónapban kerül folyósításra, míg az európai uniós fejlesztési támogatásból várható, intézményi beruházási kiadások előirányzatot érintő 4,0 milliárd forint biztosításáról, nem rendelkezünk információval.

A zárolást követően fennmaradó 4,9 milliárd forint terhére – a fejezet elvárásának megfelelően – egyrészt túlóra, túlszolgálat kerül ellentételezésre, másrészt a Rendőrség közterületek rendjét hatékonyabban biztosító intézkedéseivel, valamint a szervezet-átalakítási és bűnmegelőzési tervével kapcsolatos feladatok kerülnek végrehajtásra, amelyre a feladattervet országos rendőrfőkapitány úr már jóváhagyta. „³⁹

³⁹ Részlet az ORFK Humánigazgatási Szolgálat 9921/13/2009.ált számú leveléből. Szakterületi Válaszok a 2009. áprilisi RÉT ülésre írásban megküldött válaszok.2009. április, Zsinka András r. dandártábornok, szolgálatvezető. 1. p.

Forrás:http://www.google.hu/url?sa=t&rct=j&q=szakter%C3%BCleti%202009.%20%C3%A1prilisi%20r%C3%A9t%20%C3%BCl%C3%A9s&source=web&cd=2&cad=rja&sqi=2&ved=0CCgQFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.vedlap.eoldal.hu%2Ffile%2F9%2Fret_04_06.doc&ei=Sl6OUOquFI_Isgaz3IDQBw&usg=AFQjCNFtnY95s-lkTxtUINpT8_n2YhPJSg

7. A közbiztonsági helyzet és bűnözés alakulása a „Közbiztonsági Háló” elnevezésű akció-sorozat ideje alatt.

Ezen fejezetben szeretnék beszélni az úgynevezett objektív közbiztonságba sorolt statisztikai adatokról, mely adatok, ahogy már utaltam is rá, csak töredékben határozzák meg az állampolgárok közbiztonsági érzetét. Arra a kérdésre, hogy ezen mutatók javítására mennyi energiát és időt, és anyagi támogatást fordított a rendőrség, és mit értünk el ez alatt, az alábbi elemzés talán választ ad.

7.1 Az ismerté vált bűncselekmények számának alakulása

A statisztikai adatok ENYÜBS rendszerből való elemzése alapján megállapítható, hogy a „Közbiztonsági Háló” elnevezésű akció-sorozat, az ismerté vált bűncselekmények számára a következő képen hatott. Magyarországon 2008-ban (408.407) bűncselekmény vált ismert, ez a 2009-es évben (393.034), mely 3,8%-os csökkenést jelent. Az ismerté vált bűncselekmények alakulása 2009 évtől (393.034) a 2011-es (451.371) évig emelkedő tendenciát mutat, mely 13 %-os emelkedés. 2009-ben 393.034 bűncselekmény, 2010-ben 447.186 bűncselekmény vált ismerté ez 13,5 %-os emelkedést mutat. 2010-évhez képest 2011-ben 451.371 bűncselekmény vált ismert ez 0,9 %-os változás, melynek alapján stagnáló tendenciát mutat már. A 2011. I-VI. hónapot (207.942), és 2012. I-VI. hónapot (208.283) vizsgálva megállapítható, hogy 341 számmal emelkedett az ismerté vált bűncselekmények száma, mely stagnálónak mondható.

Az adatokból megállapítható, hogy 2008-tól 2009-ig csökkenés, míg 2009-től 2010-ig egy jelentős drasztikus emelkedés mutatható ki, míg 2010 év és 2011 év között egy kisebb nem jelentős emelkedés figyelhető meg, és 2011 I-VI. és 2012. I-VI. közötti időben stagnáló, az ismerté vált bűncselekmények száma.⁴⁰

⁴⁰ <http://crimestat.b-m.hu/>

**10-es számú táblázat. Az ismerté vált bűncselekmények alakulása országosan
2008-2011 között**

2008	408.407
2009	393.034
2010	447.186
2011	451.371

Forrás: ENYÜBS

Az adatok vizsgálata során elgondolkodtató az a tény, hogy az ismerté vált bűncselekmények számának 2009-es évtől 2011 évig történő 13 %-os emelkedése minek az eredménye. Elsőként annak, hogy az akcióorozat nem volt hatással a bűnözésre, és egyre több bűncselekményt követtek el, mely ismerté vált a sértettek által, vagy az ismerté vált bűncselekmények számának a növekedése éppen annak köszönhető, hogy az akcióorozat idején több rendőr volt a közterületeken, melynek következményeként, az általuk felfedett bűncselekmények száma miatt nőtt az ismerté vált bűncselekmények száma?

Itt jön az a gondolat, amelyet már a dolgozatom elején is említettem, hogy a lakosság szubjektív biztonságérzetét kell majd mérnünk. Az ott kapott eredményt és az ENYÜBS rendszerből kapott statisztikai adatok vizsgálata után fogunk majd, egy pontos eredményt kapni a Magyarországon lévő valós közbiztonsági és bűnügyi helyzetről.

7.2. Bűnözési fertőzöttség

A bűnözési számok, megyére történő lebontásából-vizsgálatából megállapítható, hogy a legtöbb ismerté vált bűncselekményt a vizsgált időszakban Budapesten követték el. 2009 (104.253), 2010 (110.775), 2011 (107.581), 2012. I-VI. hónapban eddig (45.994) bűncselekményt, míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (50.257) követtek el, mely ismerté vált. A vizsgálatokból megállapítható, hogy 100.000 főre levetítve Budapesten követték el a legtöbb bűncselekményt 2009-ben (6089,2), 2010-ben (6433,51) és 2011-ben (6205,34) volt. Megállapítható továbbra is, hogy Budapesten az országoshoz képest is 1,5 szerese a bűnözési gyakoriság átlaga az akcióorozat ideje alatt is. Itt továbbra is a nagyvárosi bűnözés hatásai figyelhetők meg.

Az országos átlag 2008-ban (4065,8), 2009-ben (3928,2), 2010-ben (4465,5), 2011-ben (4520, 16), és 2012. évben I-VI. hónapban (2085,81), míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (2082,39). A 2009 év előtti időszakhoz hasonlítva megállapítható, hogy a Közbiztonsági Háló ideje alatt emelkedő tendenciát mutat, a 100.000 főre levetített ismerté vált bűncselekmények számának átlaga. 2008-ban (4065,8), míg 2011-ben (4520,16) volt, ez 11 %-os emelkedést mutat. Ha megvizsgáljuk azt a tényt, hogy az ismerté vált bűncselekmények száma 2009-es évtől, 2011-es évig 13%-os emelkedést mutat, és a népesség is csökkent, a közbiztonsági háló akció-sorozat 100.000 főre levetítve, országosan javuló eredményt nem mutatott.⁴¹

11-es számú táblázat. 100.000 főre jutó bűncselekmények száma Magyarországon.

2008	2009	2010	2011
4065,8	3298,2	4065,5	4520,16

Forrás: ENYÜBS

A legfertőzöttebb megyéink a vizsgált időszakokban a következők voltak. A legtöbb bűncselekményt Pest megyénkben követték el, 2009-ben (36.656), 2010-ben (37.200), 2011-ben (43.383), 2012. I-VI. hónapban eddig (23.205) bűncselekményt, míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (21.150) követtek el, mely ismerté vált, ez 9,7 %-os emelkedés. 2. helyen Hajdú-Bihar áll, 2009-ben (33.123), 2010-ben (33.939), 2011-ben (35.587), 2012. I-VI. hónapban eddig (10.860) bűncselekményt, míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (12.688) követtek el, mely ismerté vált, ez 14 %-os csökkenést mutat. 3. helyen Borsod-Abaúj-Zemplén áll, 2009-ben (24.428), 2010-ben (26.778), 2011-ben (23.765), 2012. I-VI. hónapban eddig (12.622) bűncselekményt, míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (11.629) követtek el, mely ismerté vált, ez 8,5 %-os emelkedés. 4. helyen Szabolcs-Szatmár-Bereg áll, ahol 2009-ben (20.036), 2010-ben (21.821), 2011-ben (20.473), 2012. I-VI. hónapban eddig (8773) bűncselekményt, míg az előző év ugyan ezen időszakában 2011. I-VI. (10.595) követtek el, mely ismerté vált, ez 17,2 %-os csökkenést mutat.

⁴¹ <http://crimestat.b-m.hu/>

Az adatok vizsgálata során kiemelkedik Somogy megye, ahol 2009-ben még (13.091) ismerté vált bűncselekményt követtek el, addig az akció-sorozat ideje alatt, 2010-ben (21.672) bűncselekményt követtek el, ami közel 50 %-os drasztikus emelkedést mutat. 2011-ben már (19.044). ismerté vált bűncselekményt követtek el, mely csökkenést jelent, de nem jelentőset. ⁴²

**12-es számú táblázat. Az ismerté vált bűncselekmények alakulása megyénként
2009-2011 között**

Megyék	2009.	2010.	2011.
1. Pest	36.656	37.200	43.383
2. Hajdú-Bihar	33.123	33.939	35.587
3. Borsod-Abaúj-Zemplén	24.428	26.778	23765
4. Szabolcs-Szatmár-Bereg	20.036	21.821	20.473
Somogy	13.091	21.672	19.044

Forrás: ENYÜBS

Az adatok elemzése során megállapítható, hogy 2009-től a 2011-es évig majdnem minden legfertőzöttebb megyénknél, emelkedett az ismerté vált bűncselekmények száma, kivéve Borsod és Szabolcs megyékben ahol a 2011-es évtől csökkenés figyelhető meg. Ez véleményem szerint annak köszönhető, hogy ezek voltak azok a megyék, amelyre a legnagyobb hangsúlyt fektetett a rendőrség, a lakosság szubjektív biztonságérzetének jelentős romlása miatt.

A legkevesebb ismerté vált bűncselekményt Nógrád 2009-ben (6138), 2010-ben (7011), 2011-ben (8298), Tolna 2009-ben (7616), 2010-ben (9938), 2011-ben (8039), Vas 2009-ben (8946), 2010-ben (8467), 2011-ben (8785) ismerté vált bűncselekményt követtek el. A számokból megfigyelhető, hogy azért itt is van egy csekély emelkedés főleg 2009-ről, 2010-es évre nézve.

⁴² <http://crimestat.b-m.hu/>

100.000 főre levetítve megállapítható, hogy a legfertőzöttebb megyénk Hajdú-Bihar megye 2009-ben (6109), 2010-ben (6269), 2011-ben (6594), ezt követi Somogy 2009-ben (4063), 2010-ben (6760), 2011-ben (5989), a harmadik Csongrád 2009-ben (3736), 2010-ben (5176), 2011-ben (5254), a negyedik Fejér 2009-ben (3645), 2010-ben (4596), 2011-ben (6120) volt. Fertőzöttségi szempontból itt is megállapíthatjuk, hogy Somogy fertőzöttsége, nagyban függ továbbra is, a turisták által látogatott Balaton déli partján történt bűncselekmények változásától is.

A legkevesbé fertőzött megyénk Békés 2009-ben (2863), 2010-ben (3419), 2011-ben (2772), Bács-Kiskun 2009-ben (2742), 2010-ben (3278), 2011-ben (3334), Pest 2009-ben (3021), 2010-ben (3025), 2011-ben (3506), Veszprém 2009-ben (2854), 2010-ben (3638), 2011-ben 3715) volt a 100.000 főre levetített bűnözési gyakoriság.⁴³

13-as számú táblázat 100.000 főre jutó bűncselekmények száma megyékre lebontva.

Megyék	2008	2009	2010	2011
Hajdú-Bihar	6164	6109	6269	6594
Somogy	4084	4063	6760	5989
Csongrád	3834	3736	5176	5254
Fejér	3987	3645	4596	6120

Forrás: ENYÜBS

7.3. Az ismerté vált bűncselekmények struktúrájának változása, a Közbiztonsági Háló akció-sorozat ideje alatt

A vizsgált időszakban megállapítható, hogy a 2008 és 2009-es évekhez hasonlóan itt is a vagyon elleni bűncselekmények domináltak. A statisztikai adatokból megállapítható, hogy az ösbűnözésből, a vagyon elleni bűncselekmények a következő képen oszlottak meg az alábbi években: 2008 (65%), - 2009 (65%) - 2010 (61%) -2011 (56%). Esetszámát tekintve a második legjelentősebb a közrend elleni bűncselekmények főcsoportja, melyek az alábbiak szerint alakultak: 2008 (17,7%), 2009 (17%) – 2010 (20%) – 2011 (23%). A harmadik helyen az előző évekhez hasonlóan a személy elleni bűncselekmények állnak, melyek az alábbiak szerint alakultak: 2008 (5,1%) – 2009 (6%) – 2010 (6%) – 2011 (6%).

⁴³ <http://crimestat.b-m.hu/>

A negyedik helyen változás történt, az előző évekhez képest nem a közlekedés elleni bűncselekmények következnek, hanem a gazdasági bűncselekmények. A maradék 5 főcsoport aránya az öszbűnözésből a következő képen alakult 2008 (12,1%), (2009 (12%), 2010 (13%), 2011 (9%). Megfigyelhető, hogy közlekedés elleni bűncselekmények az öszbűnözésből 2008 (4,7%), 2009 (4,4%), 2010 (3,6%), 2011 (3,1%)-át adta, míg a gazdasági jellegű bűncselekmények a következő képen alakultak. Az öszbűnözésből 2008 (3,8), 2009 (4,2%), 2010 (4,7%), 2011 (7,1%)-át tette ki. ⁴⁴

14-es számú táblázat. A bűncselekményi főcsoportok struktúrájának változása Magyarországon a közbiztonsági Háló alatt.

	2008	2009	2010	2011
Ismerté vált bcs száma	408.407	394.034	447.186	451.371
Vagyon elleni	265.755	253.366	273.613	256.175
Közrend elleni	72.547	68.986	93.612	107.676
Személy elleni	20.880	23.914	27.897	27.204
Gazdasági	15.870	16.752	21.119	32.490
Közlekedési	19.450	17.664	16.447	14.001
Házasság, család ..	7.521	6.582	6.798	6.235
Állam ig.,szolg., közélet	6.384	6.365	6.507	6.707
Egyéb (honvéd, állam)	415	405	1.193	883

Forrás: ENYÜBS

A statisztikai adatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Közbiztonsági Háló akció-sorozat ideje alatt, a lakosságot leginkább irritáló bűncselekmények (személy elleni, közrend elleni, vagyon elleni) számában emelkedés mutatható ki. Az adatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Személy elleni, és a Gazdasági bűncselekmények kivételével a bűncselekmények számában 2008-ról 2009-es évre vonatkozólag csökkenés mutatható ki. A személy elleni bűncselekmények 2008-ról (20.880), 2009-re (23914) emelkedett, mely 12,7%-os emelkedés, mely indokolta a változtatásokat, majd 2009-2011-es éveknél 12%-os emelkedés tapasztalható. A közrend elleninél 2008-2009-re 5%-os csökkenés, majd 2009-2011-es éveknél 36%-os emelkedés tapasztalható.

⁴⁴ <http://crimestat.b-m.hu/>

A vagyon elleninél 2008-2009-re 5%-os csökkenés, majd 2009-2010-es éveknél 8 % os emelkedés, majd 2010-ről (273.613) 2011-re viszont (256.175) 9%-os csökkenés mutatható ki. A közlekedés elleni bűncselekményeknél a 2009-2011 es éveknél 21%-os csökkenés megfigyelhető, mely a rengeteg közlekedési akcióknak, és az állampolgároknak a jogkövető magatartásra való átállásának köszönhető. A statisztikai adatok alapján kimondható, hogy az akcióorozat ideje alatt, csak a közlekedés elleni bűncselekmények változtak pozitív irányba.

Az adatok vizsgálata alapján jónak mondható a vagyon elleni bűncselekményeknél a 2010-ről, 2011-re való 9%-os csökkenése, mely köszönhető lehet az akcióorozatnak. Érdekesség, hogy a 2007. június 01-től a 2007. évi XXVII. Tv. a szabálysértési értékhatárt 10.000 Ft-ról 20.000 Ft-ra emelte. Ennek köszönhetően a 2008 évben 3,8%-os csökkenés tapasztalható a 2007-es évhez képest, a vagyon elleni bűncselekmények számában. Majd a csökkenő tendencia 2009 évben is folytatódik, melynek alapján a 2003-2010 éveket megvizsgálva, sosem volt ilyen alacsony, így ez a tény nem igazán indokolta az akcióorozatot létrehozását.

Az előző években a vagyon elleni bűncselekmények a következő képen alakultak. 2003 (275.891), 2004 (262.082), 2005 (270.740), 2006 (260.147), 2007 (276.193), 2008 (265.755), 2009 (253.366), 2010 (273.613), 2011 (256.175).⁴⁵

15-ös számú táblázat. Vagyon elleni bűncselekmények alakulása 2003-2011 évek

között.

Évek	Vagyon ell. Bűncselekmények száma
2003	275.891
2004	262.082
2005	270.740
2006	260.147
2007	276.193
2008	265.755
2009	253.366
2010	273.613
2011	256.175

Forrás:ENYÜBS

⁴⁵ <http://crimestat.b-m.hu/>

A statisztikai adatok alapján összességében kimondható, hogy az akció-sorozat ideje alatt, csak a közlekedés elleni bűncselekmények változtak pozitív irányba. Megfigyelhető továbbá, hogy a gazdasági bűncselekmények 2008-as évtől (15.870), a 2011-es évig (32.490) duplájára emelkedettek.

Meg kell jegyezni, hogy a kapitányságok beszámolójában, ami az akció-sorozat eredményeiről szól, azt olvasni, hogy az adott településeken a bűncselekmények száma csökkent, javult a közbiztonság. Kérdésként fogalmazódik meg, ha valóban csökkent, akkor miért nem csökkenek a statisztikai számok az ősbűnözésben és a főcsoportokban. A válasz az lehet, hogy ahol állandó jelenlétet biztosítunk, heti három alaklommal, ott valóban csökken a bűncselekmények száma, de ehhez a bűnözők is hozzászoknak, és másik településeken követik el a bűncselekményeket. Amit az adott településen megelőzünk, az a másik településeken majdnem duplán jelentkezik.

7.3.1. Személy elleni bűncselekmények

A személy elleni bűncselekményekből, az emberölés és a testi sértések irritálják legjobban a lakosságot. A statisztikai adatok vizsgálatából megállapítható, hogy a személy elleni bűncselekményekből a testi sértés teszi ki, kicsit több mint 50%-át. Az emberölések csak átlagosan 1,2 %-át teszik ki. A testi sértések a személy elleni bűncselekményeknek 2009-ben 12828 (53%), 2010-ben 14607 (52 %), 2011-ben 14241 (52%) tették ki. 2012. I-VI. hónapban eddig 7504 (53,3%)-ot, az előző év 2011. I-VI. hónapban 7246 (53,2%) alakult, ami stagnáló tendenciát mutat.

Az emberölések a személy elleni bűncselekményeknek 2009-ben 303 (1,2%), 2010-ben 310 (1,1 %), 2011-ben 328 (1,2%) tették ki. 2012. I-VI. hónapban eddig 183 (1,3%)-ot, az előző év 2011. I-VI. hónapban 136 (1%) alakult, ami csökkenő tendenciát mutat. Sajnálatos módon kimutatható, hogy az emberölések száma a 2009 előtti évhez képest jelentősen növekvő tendenciát mutat, már a 2001-es (250) magas számot is meghaladtuk.

Az emberölés Budapesten a legmagasabb, és ez csak növekszik. 2009 (71), 2010 (78), 2011 (90).

Az emberölések a megyékben a következők képen alakultak. A legnagyobb gyakorisággal Pest, Borsod-Abaúj, Bács-Kiskun, Hajdu-Bihar, Szabolcs-Szatmár megyékben fordultak elő. A legkevesebb emberölést Vas, Békés, és Csongrád megyékben követték el.

16-os számú táblázat. Az emberölések alakulása Magyarországon megyénként 2009-2012 között.

Megyék	2009	2010	2011	2011. I-VI.	2012.I-VI.
Legtöbb					
Pest	20	41	34	14	25
Borsod-Abaúj	26	21	30	15	10
Bács-Kiskun	14	18	12	8	9
Hajdú-Bihar	20	17	16	9	7
Szabolcs-Szatmár	19	16	17	7	6
Legkevesebb:					
Vas	4	3	5	2	2
Békés	5	4	12	2	6
Csongrád	7	4	9	5	1

Forrás:ENYÜBS

A testi sértések a személy elleni bűncselekményeknek 2009-ben 12.828 (53%), 2010-ben 14.607 (52 %), 2011-ben 14.241 (52%) tették ki. 2012. I-VI. hónapban eddig 7.246 (53,2%)-ot, az előző év 2011. I-VI. hónapban 7.504 (53,3%) alakult, ami stagnáló tendenciát mutat. Sajnálatos módon itt is kimutatható, hogy a testi sértések száma a 2009 előtti évhez képest jelentősen növekvő tendenciát mutat, már a 2008-as (7888) magas számot is meghaladtuk, majdnem a duplájával. ⁴⁶

A testi sértések itt is, Budapesten a legmagasabbak, ami a 2009 évtől (1719), a 2010-es évre (2047) növekedett, de a 2011-es évben (1882) csökkenést mutat.

Az ismert vált testi sértések a megyékben a következők képen alakultak. A legnagyobb gyakorisággal Szabolcs-Szatmár, Hajdu-Bihar, Pest, Fejér, és Borsod-Abaúj megyékben fordultak elő. A legkevesebb testi sértést Vas, Békés, és Nógrád megyékben követték el.

⁴⁶ <http://crimestat.b-m.hu/>

17-es számú táblázat. A testi sértések alakulása Magyarországon megyénként 2009-2012 között.

Megyék	2009	2010	2011	2011. I-VI.	2012.I-VI.
Legtöbb					
Szabolcs-Szatmár	1410	1544	1243	654	629
Hajdú-Bihar	1157	1278	1247	709	526
Pest	966	1120	908	442	460
Fejér	985	1111	1954	1222	1437
Borsod-Abaúj	1079	1086	975	481	481
Legkevesebb:					
Vas	255	305	305	160	137
Békés	310	316	338	168	155
Nógrád	349	385	352	191	171

Forrás:ENYÜBS

Az adatok vizsgálatát követően itt is kijelenthetjük, hogy 2009-2010 években emelkedés figyelhető, meg az ismerté vált testi sértések számában. A 2011-es évben csökkenés tapasztalható, de jelentős emelkedés mutatkozik Fejér megyében.⁴⁷

7.3.2. A vagyon elleni bűncselekmények

Az adatok vizsgálata során kijelenthető, hogy a vagyon elleni bűncselekmények számában 2009-es évtől 2010-es évig emelkedő tendenciát, mutat, míg a 2011-es évben csökkent. Míg a 2000-2008 évek között a vagyon elleni bűncselekmények főcsoportból való részesedése átlagosan 65,2 % volt, addig a 2009-2011 évek között átlagosan 60,6 % volt. A vagyon elleni bűncselekmény főcsoportból a lopás, betöréses lopás, rablás, és rongálás bűncselekmények alakulását fogom megvizsgálni, mely a vagyon elleni bűncselekmények közül a legjobban sértik a lakosság szubjektív biztonságérzetét. Mélyebben a lopások és a betöréses lopások alakulását, szeretném kielemezni, mert ezek teszik ki a vagyon elleni bűncselekmények legnagyobb százalékát 51%-16,1%..

⁴⁷ <http://crimestat.b-m.hu/>

A vizsgált statisztikai adatok alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az ismerté vált vagyon elleni bűncselekményekből átlagosan, a lopás 51%-ot, a betöréses lopás 16,1%-ot, a rablás 1,2%-ot, a rongálás 6,3 %-ot tett ki. Számszerűen a következő képen alakultak.⁴⁸

18-as számú táblázat. Vagyon elleni bűncselekmények megoszlása a Közbiztonsági Háló ideje alatt.

Vagyon elleni bcs-k száma	2009	2010	2011	2011. I-VI. hó	2012.I-VI. hó
Lopás	125.247	140.911	136.800	64.425	60.350
Betöréses lopás	37.698	44.250	45.243	21.168	21.625
Rablás	3.159	3.396	3.203	7.717	6.838
Rongálás	16.348	17.658	16.120	7.717	6.838

Forrás: ENYÜBS

Összességében elmondható, hogy a Közbiztonsági Háló bevezetése a 2009-2010-es évre vonatkozólag eredményt nem hozott, sőt emelkedés tapasztalható. Csökkenés 2011-es évtől figyelhető meg, ami nem számottevő, kivéve a betöréses lopásoknál, ahol 100-as nagyságrendű emelkedés tapasztalható. A 2011. I-VI. és 2012. I-VI: hónapot megvizsgálva megállapítható, hogy itt is csökkenés tapasztalható az előző évhez képest, de a betöréses lopások stagnálást mutatnak.

7.3.2.1 Lopás bűncselekmények alakulása

A vagyon elleni bűncselekmények közül a vizsgált időszakban a legtöbb, ismerté vált lopást Budapesten követték el. 2009 (37.850), 2010 (44.319), 2011 (43.235). Itt is kimutatható egy jelentős emelkedés. Megyékre lebontva a legtöbbet Borsod, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Fejér és Bács-Kiskun megyékben követték el. A legkevesebbet Tolna, Zala és Veszprém megyékben.

⁴⁸ <http://crimestat.b-m.hu/>

19-es számú táblázat. A lopások alakulás megyénként, a Közbiztonsági Háló ideje alatt.

Megyék	2009	2010	2011	2011. I-VI.	2012.I-VI.
Legtöbb					
Borsod-Abaúj	7399	7322	7895	3969	3849
Hajdú-Bihar	5848	6760	6784	3313	3109
Jász- Nagykun	5381	6064	6024	3018	3200
Fejér	5366	5785	5258	2455	2450
Bács-Kiskun	4643	5458	4981	2203	2226
Legkevesebb:					
Tolna	2348	2449	2073	1030	936
Zala	2340	2903	2747	980	1251
Veszprém	3049	3083	3134	1527	1179

Forrás: ENYÜBS

Összességében itt is elmondható, hogy az akció-sorozat bevezetése a 2009-2010-es évre vonatkozólag eredményt nem hozott, sőt emelkedés tapasztalható. Minimális csökkenés 2011-es évtől, (Hajdú-Bihar és Borsod kivételével) figyelhető meg, ami nem számottevő. A 2011. I-VI. és 2012. I-VI. hónapot megvizsgálva megállapítható, hogy az előző évhez képest, stagnálást mutatható. ⁴⁹ A 2011-es csökkenés itt betudható a már fentebb említett szabálysértési összeghatár változásának.

7.3.2.2. Betöréses lopás bűncselekmények alakulása

A vagyon elleni bűncselekmények közül a vizsgált időszakban a legtöbb ismerté vált betöréses lopást is Budapesten követték el. 2009 (7904), 2010 (8386), 2011 (10743). Itt egy jelentős emelkedés kimutatható. Megyékre lebontva Pest, Borsod, Hajdú-Bihar, és Somogy megyékben követték el. A legkevesebbet Nógrád, Tolna és Vas megyékben.

⁴⁹ <http://crimestat.b-m.hu/>

20-as számú táblázat. A betöréses lopások alakulás megyénként, a Közbiztonsági Háló ideje alatt.

Megyék	2009	2010	2011	2011. I-VI.	2012.I-VI.
Legtöbb					
Pest	4713	5628	5481	2808	3319
Borsod-Abaúj	2376	3198	3216	1635	1855
Hajdú-Bihar	2365	2924	3092	1816	1300
Somogy	2103	2737	2533	1179	1133
Jász- Nagykun	1792	2378	2184	1159	1157
Legkevesebb:					
Nógrád	517	721	739	385	331
Tolna	692	798	757	407	347
Vas	902	1094	752	431	366

Forrás: ENYÜBS

A fenti adatok, vizsgálata alapján megállapítható, hogy a 2009-ről 2010-es évre minden hol jelentősen emelkedett az ismerté vált betöréses lopások száma.

A 2011-es évben mindenhol kis mértékben csökkentek az ismerté vált betöréses lopások száma, kivételt jelent ez alól Borsod és Hajdu-Bihar megyénk ahol kis mértékben nőtt. A 2011. I-VI. és 2012. I-VI. hónapot megvizsgálva megállapítható, hogy az előző évhez képest, csökkenés mutatható ki , kivéve Pest és Borsod-Abaúj megyékben, ahol az előző évhez képest emelkedés tapasztalható.

A betöréses lopások vizsgálatánál megállapítható, hogy az akció-sorozat ideje alatt, a vagyonelleni bűncselekményekből a betöréses lopások aránya nem változott, a 2008-as évhez képest. 2009-2011 év között a részesedés 16,1%-volt, pont annyi, mint 2008-ban.⁵⁰

7.3.2.3. Rablás bűncselekmények alakulása

Az ismerté vált rablások száma az akció-sorozat ideje alatt átlagosan 3200 körül alakult, amely az ismerté vált vagyon elleni bűncselekmények 1,2%-át adta. Az előző évekhez hasonlítva (átlagosan 3000 körüli, 1,1%-át tette ki) megállapítható, hogy egy kisebb mértékű növekedés tapasztalható.

⁵⁰ <http://crimestat.b-m.hu/>

A rablások számai országosan a következő képen alakultak, 2009-ben (3159), 2010-ben (3396), 2011-ben (3203) követtek el, ami ismerté vált. Itt is megfigyelhető, hogy 2009-2010 évben a rablások száma emelkedő tendenciát mutatott, míg a 2011-es évben csökkent a többi bűncselekménnyel együtt.

A vizsgált időszakban megállapítható, hogy a legtöbb rablást az előző évekhez hasonlóan Budapesten követik el. Az országosan elkövetett rablásoknak a számából 2009-ben a 42%-át, 2010-ben a 43 %-át, és 2011-ben a 48%-át tették ki a Budapesten elkövetett rablások.

Érdekesség, hogy ugyan úgy, mint a korábbi években, a fővárosi rablás számok átlagosan (1451) körül alakultak, addig a 2. és 3. helyen álló, megyékben az átlaga, Pest (298), Borsod (213) szerint alakult.

A legkevesebb rablást Tolna (átlagosan 42), Zala (átlagosan 46), és Vas (átlagosan 45) megyékben követték el.⁵¹

7.3.2.4. Rongálások alakulása

A vizsgált időszakban az ismerté vált rongálások, a vagyon elleni bűncselekményeknek átlagosan 6,3 %-át teszi ki.

A rongálások szám az akció-sorozat ideje alatt a következő képen alakult. 2009-ben (16.348), 2010-ben (17.658), és 2011-ben (16.120) rongálást követtek el. A legtöbb rongálást is Budapesten követték el átlagosan (6577), mely az országos átlagnak (16708) a 39 %-a.

A legtöbb rongálást, megyékre elbontva átlagosan, Pest (1826), Fejér (692), Borsod (685), Csongrád (646) megyékben, a legkevesebbet Nógrád (200), Tolna (233), Békés (278) megyékben követték el.

Összességében itt is az a tendencia figyelhető meg, hogy a bűncselekmény számok 2009-2010 években emelkedő tendenciát mutat, míg a 2011-es évtől csökkenés tapasztalható.⁵²

⁵¹ <http://crimestat.b-m.hu/>

⁵² <http://crimestat.b-m.hu/>

7.3.3. Közrend elleni bűncselekmények alakulás

Ahogy a fenti ismerté vált közrend elleni bűncselekmények számából, megállapítható, az akció-sorozat ideje alatt 36%-os emelkedés volt kimutatható. A Btk-t megvizsgálva kijelenthető, hogy a közrend elleni főcsoportban több fajta bűncselekmény tartozik, ami a közrendet sérti.

Az adott évek statisztikai számait megvizsgálva megállapítható, hogy ez a jelentős 36%-os emelkedés a Btk.27.§. Közokirat-hamisítás, és a Btk. 277.§. Visszaélés okirattal bűncselekmények számának jelentős emelkedése okozta. A Közokirat-hamisítás bűncselekmény 2009-ben (8799), 2010-ben (13279), 2011-ben (12724) számon alakult, mely 22%-os emelkedést mutat. A Visszaélés okirattal bűncselekmény 2009-ben (21975), 2010-ben (39110), 2011-ben (58067) számon alakult, mely 237 %-os emelkedés.

A főcsoportot megvizsgálva, ami a lakosság szubjektív biztonságérzetét rontja az a Garázdaság bűncselekménye. A garázdaság a vizsgált időszakban a következő képen változott országosan. A garázdaságnak a közrend elleni főcsoportból a részesedése 2009-ben (15%), 2010-ben (14%), 2011-ben (11,8%), mely számokban a következő képen alakult. 2009-ben (10.384), 2010-ben (13.279), 2011-ben (12.724) volt. Megállapítható, hogy itt is az a tendencia mutatkozik, hogy a 2009-2010 évben nőtt a garázdaság bűncselekményének a száma, míg 2011-ben csökkenés mutatkozik.

A legtöbb garázdaságot Fejér, Borsod, Szabolcs, Jász- Nagykun és Hajdu-Bihar megyékben, a legkevesebbet Komárom-Esztergom, Békés és Zala megyékben követték el. Az itt lévő adatok vizsgálata alapján kitűnik, hogy Fejér megyében 2009-ről, 2010-re 503%-os mutatható ki, mely jelentős emelkedés.⁵³

21-es számú táblázat. A garázdaságok alakulás megyénként

Megyék	2009	2010	2011	2011. I-VI.	2012.I-VI.
Legtöbb					
Fejér	421	2116	1333	662	685
Borsod-Abaúj	1157	1238	1347	646	735
Szabolcs	961	1000	1004	523	512
Jász- Nagykun	818	933	900	460	453
Hajdu-Bihar	819	877	890	481	409

⁵³ <http://crimestat.b-m.hu/>

Legkevesebb:					
Komárom-Esztergom	186	201	265	128	118
Békés	222	244	249	134	127
Zala	199	308	305	148	164

Forrás: ENYÜBS

7.3.4. Közterületen elkövetett bűncselekmények

A közterületen elkövetett bűncselekmények statisztikai számainak vizsgálata alapján megállapítható, hogy országos szinten 2009-ig csökkenés mutatkozott. (2000-ben 143.225, 2008-ban 120.700, majd 2009-ben 104.383). 2010-től országos szinten emelkedés mutatható ki, melynek során (117.150) közterületen elkövetett bűncselekmény történt, mely 11%-os emelkedést mutat. 2011-től a közterületen elkövetett bűncselekmények (109.288) számában (7%-os) csökkenés mutatkozik. Ez még lehet egy normális ingadozás is. A 2012. I-VI. hónapban (13.154), és az előző év ugyanezen időszakában 2011. I-VI. hónapban (5390) közterületen elkövetett bűncselekmény történt, mely 60%-os csökkenést mutat, mely viszont igen jelentős.

Összességében megállapítható, hogy a közterületen elkövetett bűncselekmények a 2009-2010 évben növekedés mutatkozik, de a 2011 és 2012 években jelentős csökkenés mutatható ki.⁵⁴

Továbbra is fenntartom azon állításomat, hogy az emberek szubjektív biztonságérzetét nem is igazán a közterületen elkövetett, bűncselekmények határozzák meg, mert ez az öszbűncselekményekből tényleg csak a töredékét teszi ki.

Az akció sorozat ideje alatt átlagosan 2009-ben az öszbűncselekményekből a közterületen elkövetett bűncselekmények részesedése 26%, 2010-ben 26%, és 2011-be 24%-on alakult. A fenti adatok az ENYÜBS rendszerből származnak.⁵⁵

⁵⁴ <http://crimestat.b-m.hu/>

⁵⁵ <http://crimestat.b-m.hu/>

8. A Közbiztonsági háló értékelése és következtetések levonása, megállapítások.

8.1. Közbiztonsági Háló értékelése.

A fenti adatok vizsgálatából megállapítható, hogy minden olyan bűncselekménynél, amely az emberek szubjektív biztonságérzetét „javíthatja”, 2009-2010 években növekedés tapasztalható. 2009-ben a kormány 12 milliárd forintot költött az akcióorozatra, ezen belül is a keletkező többletszolgálatok ellentételezésére, mellyel a közterületi jelenlétet biztosítottuk.

Megállapítható, hogy a közterületen elkövetett bűncselekmények részesedése, az ösbűncselekményekből 2009 és 2010-ben is stagnált, sőt 2011-ben csökkent is, és az emberek mégis úgy érezték, hogy a szubjektív biztonságérzetük csökkent, vagy stagnált és nem javult. Tehát elgondolkodtató, hogy a közterületi jelenlét, milyen hatással is van a közterületen elkövetett bűncselekmények alakulása szempontjából, és ezen belül is az emberek, szubjektív biztonságérzetére.

Elgondolkodtató, hogy a 12 milliárd Ft-os beruházás mennyit javított a közbiztonsági helyzeten. 2010-ben emelkedett azon bűncselekmények száma, amely a szubjektív biztonságérzetet sérti. 2011-ben ezen adatok, már csökkenésnek indultak, talán ekkor fejtette ki a hatását az erre fordított idő, ember és pénz hatása.

Itt jön az a kérdés, hogy ezt a rengeteg pénzt, nem-e a dolgozatom 2. fejezetben tárgyalt szubjektív biztonságérzetet meghatározó, (közterületek rendjével, a humán kapcsolatokkal és a humán- kommunikációval, és az igazságszolgáltatással kapcsolatos) tényezők fejlesztésére kellett volna költenünk? Elgondolkodva lehet, hogy amennyiben már 2009-ben az akkori kormány és ORFK vezetés kezdeményezi, a lentebb tárgyalt és az új kormány, és ORFK vezetése által 2013.01-től, próbaként Somogy megyében bevezetésre kerülő (melyről lentebb említést teszek), szervezeti korszerűsítést, és átalakítást már bevezeti, akkor lehet, hogy a lakosság objektív és szubjektív biztonságérzete másképpen változott volna.

Ezt most még nem tudhatjuk, ezért kár is ezen gondolkodni. Gondolkodjunk rajta majd 2014-ben, addigra már lesznek eredmények és teljes választ kapunk majd, a bevezetésemben tárgyalt 2011. év végétől bevezetett mérőszámok értékelése után, ami a lakosság szubjektív biztonságérzetét méri.

Természetesen nem azt állítom, hogy ez az akció sorozat nem volta hatásos, és megkérdőjelezem az akkori kormány, és ORFK vezetés döntését. De itt jön az, amiről már a dolgozatom elején is beszéltem, hogy a közbiztonság egy összetett jelenség, mely 25%-ban objektív tényezőkből és 75%-ban a szubjektív tényezőkből áll. Ha az objektív tényezőkre tartozó statisztikai számokat javítjuk, koránt sem biztos, hogy a lakosság szubjektív biztonságérzete javulni fog. Szükséges az a 75% szubjektív tényező is, mert ez az, ami majd pontosan meghatározza a lakosság szubjektív biztonságérzetét.

8.2. A következtetések levonása, megállapítások

1996. június 01-től dolgozok a rendőrség kötelékében Somogy megyében, ezen belül is Nagyatádi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán. Az eltelt időszakban a ranglétrát végigjárva az objektumőről a szolgálatirányító parancsnokig, amit jelenleg is betöltök, a közrendvédelmi szakterületen minden beosztást betöltöttem. Ahogy a dolgozatomban is már jeleztem az emberekkel való kapcsolattartásom, és intézkedéseim során, rengeteg tapasztalatot szereztem, mely segítette a munkámat a mindennapi szolgálatom teljesítése során.

Ahogy a dolgozatom 5.1.1 fejezetében is kifejtettem a 2009-es évtől a társadalmi problémák és elvárások, egy új fejezetet, nézetet nyitottak a rendőrség történetében, mely még a mai napig is tart és formálódik. A Közbiztonsági Háló és 2011-es évtől már átnevezett Lakosság Szubjektív Biztonságérzetét leginkább javító, prevenciót előtérbe helyező veszélyeztetett térségek, települések biztonsági helyzetének javítására irányuló intézkedési tervben, a legtöbb megyében, elsősorban a rendőrkapitányságok járőrszolgálat, valamint a települések körzeti megbízotti állománya vesz részt. A körzeti megbízotti állomány kevés létszáma miatt, - mely létszám 2012 évtől racionalizálódni látszik - több településen a közterületi járőrszolgálat, és a Készenléti Rendőrség hajtja végre a fokozott ellenőrzéseket.

Sajnálatos módon a közterületi járőr állomány többsége, nem tartja szívügyének azon települések közbiztonságát, a lakossággal való kapcsolattartást, ahová heti három alkalommal 4-8 órába vezénylik őket. Be kell vallani, hogy igazából ott nem ismernek senkit, alig várják, hogy leteljen a szolgálatuk, és visszatérjenek a szolgálati helyükre.

Ezen jellegű szolgálatok, sajnálatos módon kezdenek egy állandó monoton jellegű, unalommal telt feladattá átmenni a részükről. Ugyan ez a készenléti rendőrség esetében is elmondható bárhova is vezénylik őket, a közterületi jelenlétet biztosítják demonstratív jelleggel, de ők sem tartják szívügyüknek, hogy kapcsolatot tartsanak a lakossággal és a települések apró-cseprő problémájával foglalkozzanak.

Ahogy az 5.3-as fejezetben utaltam rá, fontosnak tartom a településeken a megfelelő körzeti megbízotti állomány létrehozását, valamint a településőr program folytatását is. Ezen állításomat arra alapozom, hogy a lakossággal tartott kapcsolataim révén, a szolgálatom során, és a szolgálatirányító parancsnokként, közbiztonsági fórumokon való részvételem tapasztalatai szerint, a lakosság igényli a saját körzeti megbízotti állományt, és azon embereket /településőr-polgárőr/, akik az adott településen a közrend és közbiztonság jobbá tételéért dolgoznak, és szükség szerint elérhetők a lakosság számára, és a települések apró-cseprő ügyeiben is segítséget és támogatást nyújtanak.

Ki kell emelnem a volt településőrség program fontosságát is, mert véleményem szerint ők voltak azok, akik a településeiken, állandó jelenléteket biztosítottak, személyi, területi ismerettséggel rendelkeztek, és állampolgári kapcsolataik révén több információhoz hozzájutottak, mint egy mezei járőr, vagy esetlegesen egy körzeti megbízott.

2013. január 01-től, az országban egyedülként, Somogy-megyében kísérleti jelleggel egy új, szerkezetileg átalakult, korszerűsített állománytábla kerül bevezetésre, melynek elsődleges célja, a lakosság igényeinek kiszolgálása, és ez által a megrendült közrend- és közbiztonság helyreállítása, és a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése.

Ezt egy 24 órás állandó rendőri jelenléttel biztosítanánk, mely által a rendőri reagálóképességet növelni, és a reakcióidőt csökkenteni tudnánk. Javulna a lakosság és a rendőrség egymáshoz való viszonya is, mely elengedhetetlen a lakosság megfelelő szubjektív biztonságérzetének javulásához, melynek fontosságára a 2. fejezetben is utaltam.

Az állománytábla korszerűsítésének, módosításának a lényege, hogy kapitányságonként a körzeti megbízotti állományt összevonják, és csoportokra osztva, őrszobákat alakítanak ki, mellyel teljesen lefedik a kapitányság kistélepüléseit.

Példaként Nagyatád Rendőrkapitányság illetékességi területén ahova 36 település tartozik, négy őrszobát hoznak majd létre, ahol őrszobánként hét körzeti megbízott, és négy járőr teljesítene majd szolgálatot, a nap huszonnégy órájában. Ők lennének azok, akik felelnének a települések közbiztonságáért, és őket más feladatra a településekről elvonni nem lehetne majd. Igazából ez egy picit olyan lenne, mint egy pici rendőrőrs, vagy egy önálló helyi irodával rendelkező kmb csoport.

A kapitányságok közlekedésrendészeti és közrendvédelmi osztálya látná el a városok közbiztonságát, és amennyiben szükséges az őrszobákból kieső állományának pótlását is, hogy a kistélepülések közbiztonsága ne sérüljön.

Véleményem szerint ezen megoldás az ami, igazából megfelel a mai társadalom elvárásainak. A rendőrség közelebb kerülne a lakossághoz, az őrszobákhoz beosztott, állandó körzeti megbízotti, és járőr állomány, szívügyének tekintené az órájuk bízott települések állapotát, tisztaságát, és ami fontos egy állandó 24 órás jelenlétet biztosíthatnánk, mely által javulna az egyének és a rendőrség közötti kapcsolat, javulna a reagálóképesség, és újra szövetségesünk lehetne a lakosság, a problémák leküzdése érdekében.

Elgondolkodtató, hogy ez az akció-sorozat hatékony e, és nem e kell-e, rajta változtatni? Összességében be kell vallani, hogy szükséges volt létrehozni ezt az akció-sorozatot, mert volt eredménye hol így, hol úgy, de meg kell vizsgálni azt a tényt is, hogy többet érnének-e azzal a szervezeti korszerűsítéssel, átalakítással, amire már fentebb utaltam. Többekben felvetődik az gondolat, hogy miért is kérdőjelezem meg az akció-terv hatékonyságát, talán azért, mert mindenki, minden fajta beszámolóban, és a médiában is csak azt hangsúlyozza, hogy a bűncselekmények száma az előző évekhez képest csökkent /jelentősen csökkent/, az intézkedések meghozták a várt statisztikai eredményeket. De hát nem csökkent, csak ott esetleg ahova koncentráltuk az erőnket! Ha visszatérünk a 2. fejezetben tárgyalt közbiztonsághoz, és az ott megfogalmazott gondolatokhoz megállapítható, hogy az egyének közbiztonság-érzetét befolyásoló tényezők közül az egésznek csak az ¼-ét adják a bűnügyi és közlekedési tényezők.

Ami fontos, hogy a – közterületek rendjével, - humán kapcsolatokkal és humán-kommunikációval, - és az igazságszolgáltatással kapcsolatos tényezők határozzák meg az egyének biztonságérzetét.

Az új szemlélet jó, sőt nagyon is jó. Véleményem szerint ez a fentebb tárgyalt szervezeti korszerűsítés, átalakítás fogja majd az objektív és szubjektív mutatókat nagymértékben javítani, és újra helyre állítani az eszményi állapotot. Sajnos ki kell mondanunk, hogy olyan rendőrségi reform nem volt még, ami kiállta volna az idő próbáját.

Talán az a baj, hogy túl nagy bennünk a csoda-várás, és a túlzott remények magukba hordozhatják annak csíráját, hogy a picivel szerényebb eredmények is csalódást kelthetnek.

Felhasznált irodalom

1. Dr. Tóth Sándor- Dénes József- Dr. Búzás Gábor- Dr. Kovács Sándor- Dr. Nagy György Közrendvédelmi Alapismeretek. Rejtjel Kiadó. Bp. 2004.
2. Erőszakos bűnözés. Dr. Szabó Henrik r. őrnagy. bunmegelozes.uw.hu/eroszakos
3. Gecse Gábor Néhány gondolat a Magyar Köztársaság rendészeti stratégiájának tervezetéről. Belügyi Szemle 2010/7-8.
4. Kondorosi Ferenc A rendészeti stratégia: Magyarország közbiztonsági programja. Rendészeti Szemle 2008/1. Bp
5. Lupics László Településőrök Vas megyében. Belügyi Szemle 2011/3.
6. Mátyás Szabolcs A Debreceni Rendőrkapitányság kriminográfiai elemzése. 2011. Debrecen
7. Részlet az ORFK Humánigazgatási Szolgálat 9921/13/2009.ált.számú leveléből. Szakterületi Válaszok a 2009. áprilisi RÉT ülésre írásban megküldött válaszok.2009. április, Zsinka András r. dandártábornok, szolgálatvezető.
8. www.tagokvagyunk.blog.hu/2012/04/23/a_kozep_europai_region_belul_magyarorszagon_a_legnagyobb_a_szegenyse
9. Zsombor György A közbiztonság és a bűnmegelőzés fogalma, célja, jelentősége
10. www.crimestat.b-m.hu
11. www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepszelo2011
12. www.nol.hu/belfold/romak_elleni_tamadasok_magyarorszagon_2008-2009-ben
13. www.okri.hu Országos Kriminológiai Intézet 2009-es állásfoglalása.
14. www.origo.hu/itthon/20090907-rend-es-biztonsag-tizpontos-kozbiztonsagi-intezkedescsomagot-hirdetett-bajnai-gordon
15. www.sk0rpi0.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=84
16. www.szazadveg.hu/kutatas/archivum/kozvelemenytutatas-es-partreferenciaelemzes/kedvezotlen-a-kozbiztonsag-allapotanak-megitelese-130.html
17. www.wikipedia.org/wiki/Szeg%C3%A9nys%C3%A9g

Melléklet